

REGGELI ÚJSÁG

BUDAPEST, 1929. SZÉPT. 30

POLITIKAI HETILAP

HÉTFŐ * I. ÉV * 2. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG: VI., NAGYMEZŐ-U. 3, TELEFON: AUT. 102-40, 128-83 * KIADÓHIVATAL: V., BERLINI-TÉR 2

Szénássy Alán autója a vasárnapi svábhegyi versenyen beleszaladt a közönség soraiba

Egy tizenhároméves diák koponyatörést szenvedett. Négy súlyos, hat könnyebb sebesültje van a katasztrófának

Szénássy Alánnak semmi baja sem történt

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Megdöbbentő katasztrófa történt a vasárnapi nagy svábhegyi autóversenyen. Az egyik ismert nevű magyar versenyző kocsija a közönség soraiba futott és négy embert súlyosan, kettőt pedig könnyebben megsebesített. Ezen a súlyos szerencsétlenségén kívül más balesetek is történtek, amelyek nagy izgalmat váltottak ki a sok ezer főnyi közönségből. A Reggeli Újság munkatársa az autóversenyen történt balesetekről a következő helyszíni tudósítást közli:

A vasárnapi autóversenyre már korán reggel gyülekezett a néző közönség, hogy tanuja legyen az első kocsik indulásától kezdve az egész verseny lefolyásának, mert ez az autó- és motorkerékpáros verseny valóban izgalmas látványoknak ígérke-

Egy perccel később már az első kanyarodó felől, amely egész közel van a startolás helyétől, a kocsik bugásait is áttörő sikoltás, fajveszélés hallatszott.

A Királyi Magyar Automobil Klub vezetősége azonnal intézkedett, hogy a további startolásokat beszüntessék és egy bizottság sietett az első kanyarodó

Szénássy Alán versenykocsija a svábhegyi ut legelső fordulójában teljes erővel megfarolt, oldalával nekiesapódott az utcsúli fának, azt a fákra törte s azután a közönség soraiba rohant. A fával való üsszeütkezés hatalmas erővel következett be, a fának a felső része, amely letört, rázuhant a kocsira és az automobil a fával együtt futott a közönség ut szélén álló soraiba, a kocsiból kiálló fával szinte lekaszálva az embereket.

A versenykocsi felfordult, de ekkor már egy egész csomó hangosan fajveszélő, segítségért kiáltó sebesült ember feküdt a földön.

A mentők, számítva minden eshetőségre, nagy készültséggel vonultak ki a vasárnapi autóversenyre. Tizennyolc orvos három mentőkocsival, megfelelő ápolószeméllyel helyezkedett el a versenyutvonalon mentően. Ehhez a szerencsétlenséghez az

zett. Óriási tömeg helyezkedett el a Svábhegyre felvezető autót mindkét oldalán és már két órával a verseny előtt érdeklődéssel várták a sportesemény kezdetét.

Félkettő tájban, amikor az autóverseny már befejezéséhez közeledett és csupán néhány kocsit indítása volt még hátra, Szénássy Alán ismert magyar automobilista versenyző a 20-as számmal viselő kocsijával a starthelyre állt. A starter megadta a jelzést és a hatalmas versenykocsi hihetetlen irammal indult el a cél felé. Az indítóhely közelében álló nézőknek is feltűnt, hogy Szénássy kocsija talán túlságosan szokatlan nagy tempóval startolt és mindenki azzal a gondolattal nézett a robogó és már el is tűnő automobil után, hogy ezzel a sebességgel nagy esélyei vannak a verseny megnyerésére.

felé, ahonnan már ekkor emberek futottak ijedt arccal és kiáltották, hogy nagy szerencsétlenség történt.

indítóhely mellett elhelyezkedett mentőautó robogott ki és ez volt még a szerencse, hogy az orvosi segítség szinte pillanatok alatt érkezett a sebesültekhez. A versenyautomobil erősen megrongálódva, oldalán teljesen összetörve, füstölögve feküdt az ut szélén, a vezetőjének, Szénássy Antalnak apróbb sérüléseken kívül egész szerencsés véletlen folytán különösebb baja nem történt.

A legsúlyosabb sérülést Mészáros Gyula tizenhárom esztendőös tanuló szenvedte. Ez a kisfiú közvetlenül az ut szélén állott és izgalommal figyelt az előtte elrohogó versenyautókat. A szerencsétlenség pillanatában őt gázolta le először Szénássy versenykocsija és mint a hogy a mentőorvosok megállapították, valószínűleg koponyaalapi törést, agyrázkódást és más súlyos sérüléseket szenvedett.

A másik súlyos sebesült Piroška Ferenc nyolc esztendőös tanuló, aki közvetlen Mészáros mellett állott, akinek az autón levő fatörzs a lábszárát törte ketté. A két súlyosan sebesült kisgyermeket, akik eszméletlenül feküdtek a földön, mentőautóba emelték és az Új Szent

Arcukat teljesen elborította a vér, s ugyancsak eszméletlenül terültek el a földön, amikor a versenyautó a közönség közé rohant.

A második mentőautó ezt a két sebesültet is a Szent István-kórházba szállította.

Német István tizenegy éves tanuló ugyancsak megsebesült a szerencsétlenségnél, de miután

közvetlenül ott állt az elgázolt diákok mellett és amikor a szörnyű katasztrófát meglátta, ideggörcsökbé esett s csak a mentőorvosok térítették magához s szállították lakására.

Ezen a szerencsétlenségén kívül még másik három súlyos baleset is történt a verseny pályán. Fehér Domokos huszonhárom esztendőös magántisztviselő, aki a motorkerékpárversenyen indult géppel, az egyik fordulón felbukott s olyan szerencsétlenül zuhant le a motorkerékpárról, hogy agyrázkódást s kataraktot szenvedett.

Kunz Frigyes huszonnyolc esztendőös kereskedelmi alkalmazott az Istenhegyi-ut egyik szakaszánál a nézők között állott. Egyik versenykocsi robogott el és a kocsik villámgyorsan forgó kerekei egy kődarabot a levegőbe röpítettek. A kődarab Kunz Frigyes fejére esett, akit nyomban elborította a vér.

A motorkerékpárversenyénél még egy baleset történt, Stancze Gyula tizenkilenc esztendőös főiskolai hallgató lezuhant a motorkerékpárról és megsérült. A mentők ezeket a sebesülteket is bekötötték és mindhármukat

János-kórházba szállították. Mialatt a mentőautomobil a két kisfiút elszállította, a mentőorvosok már a többi sebesült bekötözésén fáradoztak. Frühwald János harmincnyolc éves, budapesti autókereskedő és Pintér László tizennyolc éves tanuló szintén súlyos sebeket kaptak.

sérülései könnyebb természetűek voltak, a mentők szüleinek lakására vitték. Kántor József né harmincegy esztendőös uriaszony nem sebesült meg a szerencsétlenségnél, de

kórházba szállították. A késő esti órákban érdeklődünk az Új Szent János-kórházban a sebesültek állapotáról. Dr. Jobbágy kezelőorvos felvilágosítás szerint a kis Mészáros fiú állapota a legsúlyosabb.

A svábhegyi autószerencsétlenségrel kapcsolatosan különös eseményről kell beszámolnunk.

Amikor Stancze Gyula főiskolai hallgató kerékpárjával felborult és megsebesült, a mentő autója érkezett a baleset színhelyére. A közönség pedig körülfalta a mentőautomobilt. A járőrközlők közül valaki a megsebesült egyetemi hallgató motorkerékpárját az útszélre fektette. Egyszerre csak azt vették észre, hogy a versenygép eltűnt. A rendőrség csak a holnapi nap folyamán fogja a kórházban fekvő sebesülteket, valamint a szemtanúkat a szerencsétlenségre vonatkozóan kihallgatni.

Baltazár Dezső tizenkét pontja

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
Hetekig tartó titkolózás után végre nyilvánosságra hozta a liberális sajtó Baltazár Dezső református püspök tizenkét pontját, amellyel meg akarja változtatni Magyarország egész strukturáját. Sohasem vettük tulságosan komolyan Baltazár Dezső előtérbe való erkölcödését, mert multjánál, jelleménél és a gazdasági életben való elhelyezkedésénél fogva

legkevésbé alkalmas arra, hogy egy magyar nemzeti demokráciát akár haugszereljen, akár egy demokratizálódási folyamatot megindítson. Baltazár Dezső továbbra is eszköze azoknak az elemeknek, amelyek az 1918-i wilsoni demokrácián keresztül akarták a maguk uralmi és hatalmi rendszerét a magyarság rovására és a magyar öncéluság végleges elejtésével örökössé tenni.

Tizenkét pontja akkora politikai iskolázatlanságról és éretlenségről beszél, hogy ugyanaz a liberális sajtó nevétségessé tenné őt, ha véletlenül érdekei nem volnának azonosak Baltazár érdekeivel, vagy ha Baltazár nem volna egy szerű eszköz az ő kezükben.

Komoly politikus nem merne ezzel a nyilvánosság elé lépni, annyira elmosódottak, határozatlanok a pontok, annyira hiányzik belőlük a szinmagyar demokratikus törekvések lényege és célkitűzése.

Sokkal több benne a retorika, semhogy érdemes volna vele komolyan foglalkozni. Ha szembeállítjuk Nagyatádi-Szabó István emlékezetes és történelmi jelentőségű pontjaival, származás párhuzam keletkezik belőle a püspök ur rovására. Ezzel a

programmal és ezekkel a pontokkal nem lehet hozzáférni azokhoz a szunnyadó magyar népi törekvésekhez, amelyek valóban élnek a magyar tömegekben. Ez a tizenkét pont talán mozgásba tudja hozni a magyar bankokráciát és a vele kapcsolatban lévő rétegeket, akiknek belső kritikája feltétlenül az, hogy Baltazár Dezső alkalmas eszköz a kezükben, de arra, hogy egy demokráciát képviseljen, illetve egy ilyen hatalmas népi mozgalom élére álljon, alkalmatlan.

Annnyira alkalmatlan, hogy Bethlen István nem hajlandó vele leülni egy asztalhoz tárgyalni erről a kérdéstről, amely aktuálisvá vált nem Baltazár Dezső jelentkezésével, hanem a leromlott gazdasági viszonyok és a gazdátársadalom leromlott szociális viszonyai következtében.

Értesülésünk szerint Bethlen István éppen arra való tekintettel, hogy a párton belül, de a párton kívül is az egész országban megindult egy demokratizálódási folyamat, újabb reformra készül, de hogy ezek a reformok milyen természetűek lesznek, kizárólag az adott helyzet fogja meghatározni, annál inkább, mert Bethlen István fölényes taktikai készsége föltétlenül érvényesül a tárgyalások folyamán.

Hogy Bethlen István kikkel fog tárgyalni, az ebben a pillanatban még ismeretlen,

azonban annyi majdnem bizonyosnak látszik, hogy Baltazár kikapcsolódik ezekből a tárgyalásokból, de kikapcsolódnak azok az erőltetők is, amelyek a maguk sajtójával és harci eszközeivel Baltazár Dezső mögött állanak.

Értesülésünk szerint Bethlen István kedden, vagy szerdán Budapestre érkezik, azonban távoálte alatt is értesülve van a demokráciával való taktikázás minden egyes mozzanatáról, úgy hogy nem készülletlenül ül le tárgyalni azokkal, akikkel szükségesnek tartja. Bethlen István uralmi

rendszerre felett elég korán húzták meg a lélekharangot: mint beavatott forrásból értesülünk, Bethlen nem becsüli túl azoknak az erőltetőknek sem jelentőségét, sem súlyát, amelyek a demokratikus törekvések egy liberális-októbrista trónjára akarják érvényesíteni.

A magyar nemzeti demokrácia előreláthatólag taktikai kérdéssé devalválódik Bethlen István kezén, aki a nagy problémákat taktikai problémává változtatja, megoldja a maga igényeinek megfelelően. Nehéz dolga nem lesz azokkal, akikkel tárgyal, de nem lesz nehéz dolga azokkal az ugynevezett erőltetőkkel sem, amelyek Baltazárt mozgatták, mert ez a demokrácia a politika porondján

mint radikalizmus jelentkezik, a maga jellegzetes mozdulatával, azonban a gazdasági életben

mint kapitalizmus akarja le-törni a szövetkezeti gondolatot

és azokat a gazdasági szervezeteket, amelyeket a magyar fogyasztóközönység mint védővonalat épített magának a túltengő kapitalizmus ellen.

Kínában ötezer mohamedánt mészároltak le

Vallási okokból szörnyű vérfürdő volt Kansu kerületben

London, szeptember 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Sanghaiból érkezett angol jelentés szerint Kansu kerületben véres vallásháború volt, amelynek több ezer mohamedán vallású kínai esett áldozatul. A legszörnyűbb harcok Sahov városában és környékén folytak.

A Kína-tibeti lakosság azzal vádolta a város mohamedánusait, hogy szentháború proklamáltak. Igen sok tibeti futat felperzselték, kifosztották és hétszáz kínait megölték. A feibőszült kínai-tibetiek

megrohanták a mohamedánokat és sebteben összetáborozott kínai csapatok segítségével rettentő vérfürdőt rendeztek. Egyedül

Sahov városának környékén háromezer kínait öltek meg.

A menekülő mohamedán lakosság és az üldözősükre kivonult kínai csapatok között formális harc fejlődött, amely azzal végződött, hogy kétezer mohamedán maradt halva a küzdőtéren.

Sahov városában a kínai csapatok kivégeztek minden mohamedánt, aki nem menekült el.

Garami Ernő csak akkor jön haza, ha emigránstársai is amnesztiát kapnak

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A magyarországi szociáldemokrata párt szellemi és erkölcsi devalválóját már a pártvezetőség sem tuaja elrejtteni sem a párttagok, sem az amugy is közömbös nyilvánosság előtt. A bolsevizmus sodra magával vitte azokat, akik a párt megalapozói és mozgatói voltak, részben az érdek, részben belső körülmények forrasztották őket a bolsevizmushoz. Egyrészt Oroszországba vetődött, egy másik részük Bécsben vetette meg a lábát s vezető rágalomhadjáratt Magyarországra ellen

Ez utóbbiak erkölcsi hitelét az elmuitt esztendőket meglehetősen elkopptatták s így Bécsben való „emigrációjuk” teljesen céltalan. Mig ők odakintragadtak, addig idehaza a szociáldemokrata párt hatodik garnitúrája került magas lóra. Peyerék, Farkasék, Győrkék uralkodnak a tömegekben, amelyet nem tudnak azonban sem az elvek, sem a pártfegyelem ábronsaival összekölni. A szociáldemokrata párton belül indult meg egy áramlat, amely ellen a mai vezetőség kézzel-lábbal tiltakozik, amely áramlatnak az a célja,

hogy visszahozza a pártnak Bécsbe verődött elemeit, elsősorban Garami Ernőt és Buchinger Manót.

Szociáldemokrata körökből kiszivárgott hírek szerint Peyer és Győrké Bécsbe utaztak, ahol hosszú megbeszélést folytattak Garami Ernővel, akinek állítólag kijelentették, hogy visszatérése ellen a magyar kormány bizonyos feltételek mellett nem gördít akadályt. Ez vonatkozik Buchinger Manóra is. A magyar kormány maga is be-

látja, „szociáldemokrata forrás szerint”, hogy ezzel a garnitúrával sem elvi, sem szellemi harcot vívni nem képes s ez alól a tömegek lassan kisiklóban vannak. Taktikai és politikai szempontból — mint a szociáldemokraták állítják — kívánatos volna első vonalú emberek és régebbi, bizonyos politikai vándorral rendelkező elemek éltrekerülése.

Garami Ernő azonban azt a meglepő választ adta, hogy ő nem hajlandó hazatérni, csak akkor, ha a kormány az egész szociáldemokrata emigrációt hazaengedi,

s azoknak a nevét, akiknek hazajövetelét Garami fontosnak találja, lajstromba foglalta, amelyet Győrké és Peyer a kormány elé terjesztettek

A magunk részéről fenntartással közelítjük ezt a hírt, mert nem lenne meg ugyan valósága esetén bennünket, azonban nem tudjuk elkép-

zelni, hogy a Bethlen-rendszer, amelynek egyik frontját az októbrizmus szorongatja, ezt a frontot kiegészítse Garamival és Buchingerrel, akik egyéni súlymérlegen mégis csak többet nyomnak, mint azok, akikkel Bethlen kénytelen tárgyalni egy elmosódottan megfogalmazott demokráciáról.

Massaryk szerint Stresemanntól függ Európa békeje

A cseh köztársasági elnök a magyar integritási törekvésekről

Berlin, szept. 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése. —

A Berliner Tageblatt munkatárs beszélgatést folytatott a cseh köztársaság elnökével, Massarykkal és a lap vasárnapi száma közli az interjút, amelyben Massaryk a következőket mondja:

— Európa nagy lépéssel jutott elővé. Három kifejezett nagyhatalom pusztult el, a porosz-német, az osztrák és a cári. Európa végleges nyugalmanak megteremtése a nagy népek feladata: az angolé, a németé, a franciáé és az olaszé. Az olasz nép befolyása Európára csak későbbi időpontban várható.

— A kicsi államok, mint az enyém is, ebben a munkában keveset tehetnek. A kisantant tisztán defenzív alakulés, de szükség van rá Magyarországra miatt. Tudomás van arról, hogy a viszony Olaszország és Jugoszlávia között javulóban van és ugyanez fog történni Jugoszlávia és Bulgária között is. Annál is inkább, mert Olaszország áll emögött és egy fél-millió macedón miatt nem szabad Európában újabb konflagrációnak bekövetkeznie.

gatást tett és figyelmeztette őt arra, hogy Stresemann felelős első sorban Európa békéjéért.

A cseh köztársaság elnökének a magyar integritási törekvésekről mondott szavaira az a megjegyzésünk, hogy ő maga ismeri be, hogy Magyarországi sorsa igen kemény és csak Csehországnak hétszáz ezer — a mi tudomásunk szerint egymillió — magyar kisebbség jutott. Mindaddig, amíg Magyarországi sorsa meg nem változik, a revíziós törekvést nem lehet sem megfojtani, sem elhallgattatni. Massaryk elnök megállapításai különben teljesen elméletiek és magán viselik egy fajtajáért és államáért aggódo ember kissé rezignált vonásait. A magyar integritás nem elmélet, hanem eleven erő: az egyetlen irányítója és formálója a magyar politikai törekvéseknek azokkal az eszközökkel, amelyek egy letiport nemzetnek rendelkezésére állnak.

Az olaszok megvásárolják Wetteinstein lüddőszerűmát

Wetteinstein dr., a híres budapesti tudósspecialista, aki Comain nevű tudósszerűmával rendkívül meglepő eredményt ért el, nemrégiben tárgyalást kezdett az olasz kormánnyal. Az olaszok meggyőződtek a Comain rendkívüli erejéről és ezért hajlandóság van bennük a megvásárlásra. Hír szerint egymillió pengőt kínálnak Wetteinstein doktornak a szűrőm átengedésért. A tárgyalás majdnem bizonyos, hogy eredményes lesz, s ez esetben Wetteinstein dr. elköltözik Olaszországba, ahol szerét ő maga vezeti be az olasz tudományos világba.

A magyar MacDonaldek

A kormányzó Makón beszéret mondott, amelyben kijelentette, hogy a jelenlegi rendszeren nem kíván változtatni, bár szívesen adná oda a hatalmat a szociáldemokrata pártnak, ha annak együttesselől olyan jellemek és olyan képességek fejlődnének, mint Mac Donald, Snowden vagy Henderson.

Aki ismeri a magyarországi szociáldemokrata párt belső összetételét és kapacitását, erkölcsi és politikai szemléletét, nyugodt lehet, hogy erre nem kerül sor ennek a nemzedéknek életében, mert Magyarországon Mac Donald helyett Peyer, Snowden helyett Györki, Henderson helyett Rothenstein képviselik a szociáldemokrata párt súlyát. A kormányzó faji együttérzésre is tett célzásokat, e kérdést azonban a magyar Hendersonok és Snowdenek érdekében nem ildomos bolygatni, annyira nem tartoznak a magyar fajtához, a magyar élethez, hogy a maguk lényével, egyéniségével, törekvéseivel és céljaival sokkal távolabb vannak a magyarság nagy történelmi céljairól mint a például felhozott angol szociáldemokrata vezérei akik nemcsak pártvezérek, hanem Anglia szerencsésjére államferfiak is.

Rothenstein államférfiúi képességével, Peyer Károly vagy Györki Imre államúvészeti készségével tisztában vagyunk. De míg egyik oldalon kifejlődött a magyar társadalomnak ez a véleménye, addig a másik oldalon is földasztal mellé kényszerül a magyar kormányelnök, hogy ezekről a vicinális és lezsugorított Hendersonokkal és Snowdenekkel tárgyaljon, akik minden ősz elején bekapcsolódnak a szezonszertien jelentkező radikális álmozgalomba és törekvésekbe.

A konszolidáció éveken keresztül táplálta a radikalizmus étvágyát világnézet és ellentorradami értékekkel. Először a magyar társadalom nemzeti celu szervezkedését vetette oda, majd a numerus clausus esett aldozatul, végül nyeregbe ült a demokrácia mögött vezérekedő és irányító plutokrácia, amely kielégíthetetlen étvágyával felfalta a magyar társadalom gazdasági értékeit. A rendszer most már nem tud a régi értékekből fizetni, most már önmagából, a maga hatalmi és uralmi berendezkedésének erőtartalmából kellene táplálnia a radikális frontot. Erre az egyre Bethlen István aligha kapható, de nem valószínű, hogy megoldhatatlan konfliktus keletkezne, mert Bethlen, aki a politikai kérdéseket taktikai kérdésekké változtatva szokta letörni ellenfeleit, nagy taktikai érzékével és fölényével el fogja intézni ezt a rohamot, anélkül, hogy a maga uralmi szerkezetéből és hatalmi kincsesházából egyetlenegy morzsát is feláldozna azoknak, akik mögött nincsen erő, akik csak hivatkozni tudnak, de mozgosítani nem tudak soha.

A kormányzat és az ellenzék évenként megújuló mérkőzését nem belső, hanem külső tényezők vezetik egész szabályszerűen, a szembenálló felek sokkal jobban ismerik egymást és egymás vivőmódot, sem hogy komoly sebet tudnának ejteni. A kormányzat nem tartja szükségesnek és érdemesnek teljesen letörni ellenfeleit, mert ki tudja, nem sarjadzanak-e mások, külömbek és keményebb kötések ezeknek helyébe, akik a maguk létéről és felszínen való maradásáért szállanak harcra és próbálkoznak külső kapcsolatok felhasználásával az ellenzékiség látszatáért csatába ereszkedni. Csak annyit jelentenek, amennyi fajszülya a látszatoknak van a politikában. Elmúltak a nagy politikai küzdelmek és a nagy elvi harcok idői, amelyek az elmúlt évtizedekben nagy egyéniségeket revaláltak Magyarországon.

Angliában a nagy elvi harcok talajából Mac Donaldok, Snowdenek és Hendersonok széktek magasra, nálunk a tepsedésből, a reménytelenségből, a politikai hanyatlásból csak próbálkozó közép- és felemberek bujtak elő, akik nem elveket és meggyőződéseket képviselnek, hanem személyi törekvéseket csupán. Ez magyarraza meg, hogy miért nőtt a szociáldemokrata pártból Mac Donald helyett Rothenstein és a keménykötésű Lloyd George helyett a polgári vonalon Rassay Károly. A légköri viszonyok változtak meg, egész mások lettek a politika létfeltételei, elvi harcok helyett meddő taktikázás, a meggyőződés sziklakövei helyett az ötven-százalékos kiegyezés sivatagi homokja köti le mindenkinek a lépését, aki merészebben és gyorsabban akar nagy célok felé törni. Ez a süppedt ellenzék valahogy szeretne levegőhöz jutni, de önmagát nem cserélheti ki. A demokrácia, amelyet emleget, nem lelki kérdés, nem célkitűzés, csak alkalom arra, hogy a maga létét egy műháborúval okolja meg, háborúval, melyben előreláthatólag alul marad. Bethlenék hatalmi helyzete és taktikai fölénye annyira kétségbevonhatatlan, hogy senki nem jósol sikert e próbálkozásoknak, hiszen nemzeti közvéleményt nem tudnak törekvéseik mögé állítani, mert a nemzettel, a nemzeti közvéleménnyel semmi kapcsolatuk nincsen.

Az a versenyfutás, amelyet az októberizmus, a radikalizmus és a szociáldemokratai évek óta fojlyat a magyar parasztság elégtelen tömegeiért kiüüllasztotta a törtétek tüdejét anélkül, hogy elértek volna a céljukat, s a magyar fajta igazi demokráciája, igazi néptörekvései a maguk kielégülenségeivel egyelőre nem mozgósultak fel abban a harcban, amelyben előreláthatólag Bethlen István kerekedik felül megint a vicinális Mac Donaldok, Snowdenek és Hendersonokon.

A kormányzó jelenlétében leplezték le a makói hősök emlékművét

„Az ország helyzete nem engedi, hogy a sötétbeugrást megkockáztassuk“

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Makó város bensőséges ünnep keretében, az ország kormányzója jelenlétében leplezte le hősi halottjainak emlékművét. A zászlódszobába ültözött állomáson levante díszszázad s a vármegye és város előkelőségei élén Scitopszky Béla helyigymiszterrel, vitéz Purgly Elemér főispánnal és dr. Mikelszki Jenő polgármesterrel várta az államfőt. A jelentkezők megtörténte után a vármegye nevében a főispán, a város közönsége nevében a polgármester üdvözölte lelkes szavakkal a kormányzót, aki a megjelent urakkal néhány szívélyes szót váltott.

A kormányzót vitéz Purgly Emilné, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége makói csoportjának elnöke fogadta és üdvözölte s hatalmas rózsacsokrot nyújtott át neki. Az üdvözlések lezajlása után a kormányzó négyesfogatra szállt és a városba hajtatott. A hosszú utvonalon ezrével állt a nép s lelkesen ünnepelte az államfőt s a megjelent előkelőségeket.

Egygyed tizenkét óraker érkezett a kormányzó feleségével és kíséretével a Széchenyi-terre, az ünnepség színhelyére s miután elfoglalta helyét a díszsátorban, a Hiszkegy elnökével megkezdődött az emlékmű-avatás.

Dr. Petrovics György országgyűlési képviselő mondotta az ünnepi beszédet, majd engedélyt kért a kormányzótól az emlékmű leplezésére.

A kormányzó a következő beszéddel avatta fel a makói hősök emlékszóbrát:

— A magyar hősök — egymond — az egész világ előtt becsületet szereztek a nemzet hírnevének. Ez az emlékszóbor nemcsak hirdeti nekünk az áldozatos tettek magasos emléket, hanem számonkéri tőlünk, hogy méltók maradjunk azokhoz. Akkor a haza önfeláldozást követelt, ma csak áldozatot, akkor mindent kockáztatva bátorsággal kellett küzdeni, ma kitartó szívós munkával.

Csak az közeledhetik ehhez a sőtörhöz tiszta lelkiismerettel, aki fajnunk jövőjének újramegalapozásában kivészi részét.

— Hogy e munkában a kezdet mérhetetlen nehézségeit sikerült leküzdenünk, azt annak köszönhetjük, hogy egy hatalmas politikai párt lehelőbe tette a kormányzat állandóságát. De az ország helyzete még ma is túlságosan súlyos ahhoz, hogy holmi sötétbeugrást megkockáztathassunk.

Ha majd a munkásság sorából kiemelkedik egy-egy magyar Mac Donald, Henderson és Snowden,

akkor nyugodt lelkiismerettel lehet őket is a kormányzat aktív részeseivé tenni.

— A hősök iránt érzett kegyeletől áthatva, a hősök iránti kötelességeket mérven átérve, készséggel adom meg az engedélyt az emlékmű leplezésére.

A kormányzó nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után dr. Nikelszky polgármester lendületes beszéd keretében vette át a város közönsége nevében az emlékművet. Ezután a kisoruk elhelyezése következett, majd az ünnepség a Himnusz elnökével befejeződött.

Délben a makói Uri Kaszinóban díszbéd volt, amelyen vitéz Purgly Emil főispán köszöntötte fel a kormányzót, akit az ebéd résztvevői lelkes ünneplésben részesítettek. A díszbéd után a kormányzó és felesége autójukon a Maros-parti levante-pályára mentek, ahol megtekintették a levante-versenyt. A kormányzó kíséretével fél 5 óraker hajtatott a vasúti állomásra és visszautazott a fővárosba.

További rátaemelést várnak Londonban

Az Angol Bank aranykészlete 130 millió font alá esett — A munkáspárt mozgalmat indít a rátaemelés ellen

London, szept. 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az Angol Bank tegnap több mint egymillió font sterling értékű aranyrudat küldött tulajdonrészében Párisba. Csütörtökön és pénteken kerekén 0,7 millió font ment ugyancsak Párisba. Ugyalátszik, Franciaországot a kamatlábemelést nem riáslotta el a további aranyvásárlástól, sőt újabban a Reichsbank is bekapcsolódott az arbitrázvásárlásokba, főként azért, mert a márka kurzusa Londonban a fonttal szemben legutóbb már 20,36,5 volt. Ily módon

az Angol Bank a rátaemelést óta összesen ismét egymillió-hétszáz ezer font sterling aranyat adott le.

egy, hogy a bank aranykészlete már nem éri el a 130 milliót. Meglehető, hogy ezek az utóbbi

aranyvesztések a font kurzusát csak nagyon lényegtelenül javították meg. Ez a tény mind a Cityt, mind pedig a sajtót rendkívül nyugtalanítja. A Financial News azt írja, hogy a következő héten további kamatlábemelést nem kizárt dolog. Ha ebben a formában ezt az állítást tuzottuk is kell tekintenünk, kétségtelen, hogy a Cityben általában

egy további ezévi kamatlábemelésnek

nemcsak a lehetőségéről, de szükségességéről is beszélnek. A nagyiparban és munkáspártban erős mozgalom észlelhető, amely a további kamatlábemelés ellen tüntakozó mozgalmat akar indítani. A munkáspárt a pártnapon foglalkozni fog az Angol Bank discount-politikájával és lehetséges, hogy hivatalosan felhívja a kormányt a bank politikájának felülvizsgálására.

Kétszáznegyvenezer pengő miatt pert indítottak Paupera Ferenc és a Földhitelbank két igazgatója ellen

A Földhitelbank elleni feljelentők névsora. — A rendőrségi feljelentések sorsa

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
A Földhitelbank ügye hetek óta foglalkoztatja a nyilvánosságot és különösen a közgazdasági életet. Az anyagi válságba jutott bank igazgatósága ellen több ügyfél bün-

— eddi feljelentéssel fordult a főkapitányság intellektuális osztályához és kérték az eljárás lefolytatását a bank feletől vezetői ellen. A legnagyobb összeggel szerepel a feljelentők között

egy ismert nevű budapesti fakeskedő cég, Aczél és Társa, amely közel egymillió pengő követel a Földhitelbanktól feljelentésében. Közvetlenül utána következik egy Weisz Anny nevezetű amerikai állampolgár, aki dr. Strasser József ügyvéd útján adta be panaszát a Földhitelbank igazgatósága ellen, s összesen negyvenháromezer dollárt követel vissza a banktól. Defert Antal és neje buenos-ayresi lakosok tízezer pengőt, Körtvélyessy Lajos tizenkétezeröttszáz pengőt, Meister Jenő tizennégyezer pengőt, Lampe Lázár háromezerkétszáz pengőt, Rakovszky Menyhért, Bauer Lajos, dr. Horváth István, Blauner Béla, Szabó István, özv. Frankel Andorné és Nagy Imre ugyanezek több ezer pengő letétjük elvesztése miatt jelentették fel a Földhitelbankot.

további fejleményei a bünvádi eljárásnak csak akkor lehetnek, ha a nyomozás által fontosnak nyilvánított betekintésre szükséges iratok a nyomozó közegek rendelkezésére foglalkoztatják a nyilvánosságot és különösen a közgazdasági életet. Az anyagi válságba jutott bank igazgatósága ellen több ügyfél bün-

Reggeli Ujság munkatársa megállapította, a főkapitányságon még e-ideig tulajdonképpen lényeges fordulat nem történt, mert az összes nyomozáshoz szükséges könyvek, pénztári bizonylatok és más egyéb bankbeli iratok a Pénzüntézetű Központnál vannak, ahol most már hónapok óta vizsgálják őket.

A hitelezők, illetve a feljelentőknek nagy része abban reménykedik, hogy a Földhitelbank igazgatóságával szemben nem lesz szükség a bünvádi eljárások lefolytatására, mert a közben folyó egyezkedési tárgyalások, amelyekben vezérszerepe a Pénzüntézetű Központnak van, csakhamar eredményre is fognak vezetni. Eppen ezért a hitelezők, illetve feljelentők jelenleg nem is sürgetik a rendőrségi eljárás további menetét.

Nagyon érdekes az a körülmény, amely egy egész új fordulatát jelent a hitelezők és a Földhitelbank közötti küzdelem egyik részletének.

Az egyik nagy hitelező ügyvédje útján 240.000 pengő kárösszeg miatt pert indított a budapesti királyi törvényszéke Paupera Ferenc, a Földhitelbank elnöke és még két igazgatósági tagja ellen.

A hitelezők körében nagy érdeklődéssel várják ennek a pernek a lefolyását.

A Földhitelbank egyébként különféle irányban folytat tárgyalásokat, sőt egy rendőrségi feljelentéseket, mint a most újabb megindult érdekes polgári pertől eltekintve, komoly kiutalások vannak, hogy sikerül az összes hitelezőkkel egy elfogadható egyezséget kötni.

A cégtársakról kiderült, hogy büntetett előéletű mind a kettő. Dámész huzamosabb ideig sikkes üzlet miatt a váci börtönben ült és Salgó ugyanezek rovottmúltú. Egy látszik, hogy a tolvajokkal való ismeretségük még a börtönben keletkezett és mint a kereskedők, ezt az összeköttetésüket továbbra is fenntartották.

Salgó Sándort és Dámész Miksát a főkapitányságon orvadásig bűntette miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

Bud és a bürokrácia

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Bud János közgazdasági miniszter korában a pénzügyminiszteriumban rezidált Smith Jeremiás egykori főbiztos terembe. Szobája falán egy esudálatos Mednyánszky kép függött. Amikor arra került a sor, hogy mint kereskedelmi miniszter leköltözik a Lánchid-utcaiba, elhatározta, hogy magával viszi Mednyánszky remekét is. Szolgája megkapta az utasítást, de az altiszt nem engedte ki a képet.

— De Bud kegyelmes ur akarja!

— Akkor se lehet.

Nosza Bud szalad kollegájához, Wekerle Sándorhoz.

— A szolák okvetetlenkednek, kérlek intézkedj, mert én azt a képet magammal viszem.

— De nem lehet. Nálunk van letartva.

— Jó, hát majd átíratjuk a kereskedelmi miniszterium letartá- ra, hiszen nagyon mindegy a képek, hogy hol lóg.

— Nem lehet, mert arra nincs jogom.

A pénzügyminiszter szívesen segítene volna Budnak, de nem engedte a letart.

Hanem Bud mégis megmutatta, hogy kifog a bürokrácián. Vass Józsefhez ment. Vass egyszerre kitékeres a bürokrácia nyakát és a Mednyánszky kép levándorolt a Lánchid-utcaiba.

Bud hát győzött, de mit tud elérni ebben az országban a bürokrácia ellen Kovács János kispáros, ha a letart ellen még Bud Jánosnak is protekció kell.

Miért szaladt el Molnár Ferenc az Egy-kettő-három... bécsi próbájáról

Bécs, szeptember 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
A Raimund-színháznak beütött a szezon eleje, Pallenberg Maxot lekötötte hosszabb vendégzereplésre s a kitérő, no meg hallatlanul, s nemesak a színházak környékén hallatlanul intelligens színésztábla ház tapolja esténként a francia Pagnol Marcel komédiájában. A nagy ABC-ben. A darabnak itt olyan a sikere, hogy játszhatnák tovább is, ha a színház nem kötelezi magát arra, hogy október 11-én színrehozza Molnár Ferenc legújabb művét, az Egy, kettő, három című vígjátékot.

jött, hogy megnézzé az új Molnárt, majd csendesen, szerényen, majdnem szégyenkezve átnyújtotta a szerepét Molnárnak s csak ennyit mondott:

— Talán eljátszhatná Herr Mol-

Orgazdaság miatt letartóztaltak két Vilmos császár-úti kereskedőt

A bűnjteleket is lefoglalta a rendőrség

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
A szombati nap folyamán a főkapitányság detektívjei két jól öltözött férfit állítottak elő a főkapitányságon. Ez a két jól öltözött ur a Vilmos császár ut 33. sz. alatt levő divatáru üzletnek a tulajdonosai. A két cégtárs, névszerint Salgó Sándor és Dámész Miksa orgazdaság bűntettével gyanúsítva került a rendőrségre és mint utólag kiderült, a Vilmos császár úti kereskedők tényleg súlyos bűncselekményt követték el, mert a bizonyítékok szerint tolvajoktól lopott holmit vásároltak.

már a szerepet a bemutatón is s talán azután is...

Letartóztalták a színház Pallenberg szerződését? Molnár elvitte talán a darabot? Dehogynem. Nem történt semmi különös esemény. Molnár elszápdit és — Egy, kettő, három... — sarkon fordult és elrohant Budapestre.

A megoldással mindenki megvan elégedve. A színház, hogy tovább próbálja a darabot, Pallenberg, hogy nem látja Molnárt, Molnár, hogy a darabot előjátszhatja a Vígyszínházban Góth Sándornak, aki ugyan nem Pallenberg, de úgy táncol, ahogy Molnár akarja.

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a Nay és Róna cég üzletében betörők jártak s onnan három vadonatúj irógépet és egy egész új találmánya, ötezer pengő értékű számológépet loptak el. A nyomozás megindult, de a tolvajokat nem sikerült elfogni. A detektívek pontos leírást kaptak az ellopott értékes számológépről és munkájukat megkönnyítette még az a körülmény is, hogy ilyen számológép csak egy volt még Budapesten, mert próbának küldték fel a Nay és Róna cég részére.

A rendőrség megtudta bizalmas uton, hogy a Vilmos császár ut 33. szám alatt levő divatáru üzlet tulajdonosai Salgó Sándor és Dámész Miksa kéténes egyszemélyű emberekkel tartanak fenn összeköttetést és lopott árut is szoktak vásárolni. A cégtársakat megfigyelés alatt tartották és így érte tetten az egyik detektív Dámész Miksát, amikor a hajóállomásra ment, hogy egy címere érkezé szállítmányt kíváltson. A detektívek azt is megállapították, hogy a szállítmány tartalma egy számológép. Csakhamar megtalálták a szükséges láncszemeket, melyek a Vilmos császár úti kereskedők címere érkezett számológép és a Nay és Róna cégnel történt betörés ügyét összekapcsolja.

A betörők a számológépet Salgó és Dámésznek eladták, akik tovább akarták adni egy bécsi ügyfelüknek. Ennek azonban nem kellett a gép s visszaküldte. Így történt azután, hogy a detektívek mek sikerült a gépet megtalálni s az orgazdákat is elfogni.

NYEREMÉNYEK

az új m. kir. osztályorszátekbán

Az elérhető legnagyobb nyeremény:

Pengő **500.000** Pengő

Jutalom és nyeremények:

- 300.000
- 200.000
- 100.000
- 50.000
- 40.000
- 30.000
- 25.000
- 20.000

száz, száz, összesen közel

8 millió pengő készpénzben.

84 000 sorjegy közül 42.000 biztosan nyer, tehát minden második sorjegy!

Első húzás október 26-án kezdődik!

Sorsjegyek a hivatalos áron:

Egész 24 P	Fél 12 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P
---------------	-------------	---------------	----------------

az összes drusitókna! kaphatók.

Az osztrák fegyveres erő több ezer embere élestölténnyel, gépfegyverrel, táborig rádióval, katonai postagalambokkal vonult fel a népgyűlések színterére

Négy Heimwehr-gyűlés óriási sikere. Hétszáz szomorú szocialista összejövetele. Egy kommunista Mödlingben beleszaladt a rendőrszuronyba. Husz kommunistát letartóztattak

Bécs, szept. 29.

— A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelentése —

A Heimwehrek, amerre elvonultak, örömmujongás és virágos fogadta a ragyogó őszi napsütésben, gyönyörűen dekorált volt katonatisztek, hadviseltek, iparosok, munkások, földművesek, köztisztviselők, magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak álltak esatásorban. Alkonyodik a vörösöknek. A mai vasárnap hetek óta tartotta izgalomban az osztrák szocialista vezeték, pedig nem történt egyéb, csak az, hogy a Heimwehr, ez az igen erős és igen népies alakulat

négy nagygyűlést hívott össze Bécs környékére, abba a négy városba, melyeket a vörösök eddig a maguk dominanciáknak tekintettek. És amely négy város azok mellett az utvonalként mellett épült fel, amely utak északra, délről, keletről és nyugatról vezetnek Bécsbe.

A négy utnak stratégiai fontossága van. Ha az ország polgárai megindulnának egykor, hogy a főváros szocialistáit hatalmi pozíciójukból, amelyeket az összejövetele szomorúságának napjaiban szerettek meg, kiemeljék, akkor ezen a négy utvonalon kellene bevonulniok.

Nem volt más célja a mára hi az, hogy megmutassa a vörösök burokk, hogy a főváros nem b az ő külön birodalmuk, hanem e amelynek többsége pol

Hatszáz ezer munkást szorított a vörös terror a különféle szakszervezetekbe s ezt a tömeget ma a felszabadulás küszöbére vezette el, a Heimwehr-vezérek megmozdulása. A szocializmus törzsfőnökök idegzeit nem bírja a Heimwehr-támadás ritmusát, legtöbbször már utlevélét szorongatja a zsebében, hogy elmeneküljön a felelősségre vonás elől.

Különösnek tetszik, hogy a szocialdemokraták éppen Schober kancellár, aki Bécs rendőrfőnöki állását is megtartotta, menti meg a katasztrófától, amely végezze velük, ha még mindig a hezitáló és minden párttal megegyezést kereső Streeruwitz állna a kormány élén. A szocialisták tudták, hogy sem a hadsereg, amelyet Vaugin hadügyminiszter megfeszített a vörös elemektől, sem a megbízható államrendőrség nem áll Streeruwitz mögött. A heimwehrek el voltak készülve arra, hogy fegyverrel kezükben szabadítsák fel Bécest a vörös terror alól.

A szocialisták követeli hetek óta kérték Schobert, hogy felejtse el azt a sok aljasságot, amit ellene gyűléseken, sajtóban elkövetett, vegye át a kormányt és alkudják meg velük. A rendőrfőnök kérdésük első részét teljesítette és vállalta a kabinettalkutást, amire az összes polgári pártok is felkérték, de nem bocsát meg

A bécsi elvtársak készek lemondani a vidékről, csak a fővárost, Bécs millió vagyonát és dus jövedelmű vidék forrásait hagyják meg nekik.

A szocialisták megriadt vezérei minden eszközt megkísérlelnek, hogy

Hétszáz helyen tartottak nagygyűlést s hétszáz helyen kérték a szónokok az elvtársakat, hogy ne menjenek szíjjel s ne hagyják esernben a vörös zászlót.

A két ellenfél külön felvonulása tegnap kezdődött a szocialdemokraták négy nagygyűléssel ugyanazokban a községekben, ahol vasárnap délelőtt a Heimwehrek rendezték impozáns nagygyűléseiket. A szocialisták a védőőrség tagjaival együtt mintegy tizennégyezeren vonultak fel, a mai Heimwehr-felvonuláson pedig harmincezerrel is több gyűlt össze és ha a nézőknek is hozzászámítottuk, akik nem vettek részt a felvonulásban,

a Heimwehr-nagygyűlés iránt érdeklődők száma hatvancerre tehető.

A katonai és rendőri intézkedések elegendőnek bizonyultak és csak Mödlingben volt komolyabb összeállítás a rendőrség és a kommunisták között. Itt a rendőrségnek többször is erőlyesen kellett fellépnie és a Mödling felé vezető utat el is zárták a kommunisták elől. Délután két óra felé egy kommunista nő lázítóbeszédet intézett társaihoz, akiket felszó-

lított, hogy támadják meg a kirendelt rendőrséget és katonaságot. A tömeg valóban áttörte a rendőrkordont.

mire a rendőrök szuronyt szegtek és szétkergették a kommunistákat s ez alkalommal egy kommunista beleszaladt az egyik rendőrszuronyba s az összeütközés után husz kommunistát is tartóztattak.

Ugyanacsak Mödlingben a villamos végállomásnál egy Thorney nevű, állítólagos németbirodalmi származású kommunistát is letartóztattak, aki szintén szembeszállt a rendőri intézkedésekkel. Ezekről a jelenségekről eltekintve, a nagy nap, amelyet annyi izgalom előzött meg, csendesen folyik le.

A felvonulási programja mind a

hogy a mai nemzetgyűléshez nincs bizodalmmuk, mert a nék akarata a Heimwehrek programjában jut kifejezésre és jának, akik szembehelyezkedik a mi mozgalmunkkal, vagy szembeszáll azzal a kancellárral, aki mögött mi, mint egy test és lélek állunk.

Utána dr. Steidle, az innsbrucki Heimwehrex vezetője beszélt.

— Organizációinkat — mondta — tisztán harcias célokra állítottuk fel. S támogatjuk a kormányt abban a törekvésében, hogy Ausztria rendjét, alkotmányos uton állítsa helyre és újra kijelentjük, meg kell próbálni legális uton azt, hogy eltérjünk a haza, a gazdasági élet és néptük érdekeiben, de ne legyen senki kétségben aziránt, hogyha a békés kibontakozást megakadályozzák, a nép szükségjoga fog érvényre jutni.

Óriási helyeslés fogadta ezeket a szavakat, amely után Steidle így folytatta:

— Nem leszünk tekintettel senkire sem és nem bocsátunk meg senkinek sem. A kancellárnak felajánljuk egész erőnket, ha a cselekvés ideje következnék el. Azoknak a polgároknak, akik még mindig azt hiszik, hogy a vörösökkel meg lehet alkudni,

nyíltan megmondjuk, hogy a cikuszbestiákat ostorcsapásokkal kell megfékezni és nem argumentumokkal.

Egy volt államrendőrségi detektív felakasztotta magát

Vasárnap délután jelentették a főkapitányság központi ügyeletének, hogy a San Marco-utca 52. számú ház földszinti lakásában Hufnagel István 44 esztendő volt államrendőrségi detektív felakasztotta magát s mire rátaláltak meghalt.

Hufnagel István több mint tíz esztendőn át dolgozott a budapesti főkapitányság detektív testületében. Mintegy másfélszáztondóval ezeltől elbocsátották a rendőrség szolgálatából s azóta nem tudott egzisztenciáját teremteni magának. A volt államrendőrségi detektív nagy nyomorban élt családjával, ugylátszik, elkeseredésében választotta ezt a tragikus megoldást.

négy helyen ugyanaz volt. A gyűlések színhelyére vezető utakat katonaság, csendőrség és rendőrség szállta meg, a városok zászlódszít öltöttek, természetesen sehol sem volt vörös zászló, hanem Alsó-Ausztria kék-sárga, a köztársaság piros-fehér és a Heimwehr zöld-fehér lobogóit lengette a szél. A stockeraui és a mödlingi nagygyűlésen megjelent a Heimwehrek országos vezetősége, Pabst Waldemár őrnaggyal és Lustig generállal az élükön s rajtuk kívül ott volt Schönborn herceg, Collorido gróf. A nagygyűléseket táborig mise zette be, majd a háboruban elesettek emlékműveire helyeztek koszorút. Stockerauban, ahol körülbelül tízezer ember volt jelen, a legfeljebb beszédet dr. Buresch, Alsó-Ausztria tartományi főnöke mondta:

— Összegyűltetek, hogy a kénysszerrel és az erőszakkal szemben a meggyőzés és a meggyőzés erejét állítsátok. Ebben a küzdelmetekben mi mindnyájan mellettetek állunk — mondta Buresch, aki néhány héttel ezeltől a szocialistákkal való megértés hívének vallotta magát. Dr. Pfricmer, a Heimwehrek országos vezére erős szavakkal támogatta a szocialista vezérek magatartását, akik még ma is, noha látják a polgárság óriási tömegének a Heimwehrekhez való csatlakozását, még mindig azt hirdetik, hogy ők képviselik Ausztria akaratát, ezzel szemben mi vagyunk a nép igazi képviselői — folytatta — és a rendet az ország vezetésében teljesen és tökéletesen helyre fogjuk állítani, nyíltan megmondjuk,

ment a munkásság a szocialista vezérek rabszolgájává süllyedt.

De mindazt, amit a vezetőség elkövetett, az utolsó fillérig, kamatok kamatjaival együtt behajtjuk rajtuk.

Wiener-Neustadtban, Mödling mellett a szocialdemokraták gyűlést tartottak, amelyen egy Kment János nevezetű ember állandóan zavarta a szónokot. Verekedésre került a sor. Kmentet letartóztatták, kihallgatása során anarchistának vallotta magát.

Grácban a Heimwehr és a szocialisták külön-külön tartottak gyűléseket. A gyűlések végén két kisebb csoport között összeütközésre került a sor. Egy Heimwehr és egy szocialista megsebesült.

Grácban a Heimwehr és a szocialisták külön-külön tartottak gyűléseket. A gyűlések végén két kisebb csoport között összeütközésre került a sor. Egy Heimwehr és egy szocialista megsebesült.

Grácban a Heimwehr és a szocialisták külön-külön tartottak gyűléseket. A gyűlések végén két kisebb csoport között összeütközésre került a sor. Egy Heimwehr és egy szocialista megsebesült.

M. KIR. OSZTÁLYSORSJATEK

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY SZÁZEGRESZES 500000 PENGO

500000 PENGO

1. JUTALOM 300000 PENGO

2. NYEREMÉNY 200000 PENGO

MINDEN-MÁSODIK SORSJEGY-NYER

42.000 NYEREMÉNY 1. JUTALOM 7.722.000 PENGO KÉSZPÉNZBEN

4. SORSJEGYK: ÁLLAMTULAJDONOSOK ÉGÉS 24 R. PÉ. 12 R. NYELV: 6 R. NYOLCAD: 3 R.

Rasputin leánya Budapestre érkezett

A szép Mária táncosnő lett, csak a fiainak él és tudja, hogy apja neve több az ő művészeténél

— A Reggeli Újság tudósítójától —
Érdekes vendég érkezett vasárnap Budapestre. Délután négy órakor futott be a Keleti-pályaudvarra a párisi express s a nemzetközi utastársaság tagjai közül az egyik másodosztályú kocsit ablakából integetett *Matronja Mária Rasputin*, a cári Oroszország nagy Rasputinjának a leánya.

A pályaudvaron újságírók és fotóriporterek várták Rasputin leányát, aki egyszerű kék kosztümbe, fekete filekalappal a fején szállt ki a bőröndökkel telepakolt folyosó utvasztójából és a perironon üdvözölte régi ismerősöként *Géber* és *Bauer* varietéigazgatókat, akik a nyáron párisi tartózkodásuk alatt hívták meg az apja világhírűvel startoló táncosnőjét. Nem kelti a táncosnő benyomását. Egyszerű, szolid, urissszony, nagy kék szeméi nyugodtan szemlélődnek s csak az arcának van valami különös kifejezése. Széles szája, egészséges, erős fogsoara állandóan nevet.

— Örülök, hogy ilyen barátságosan fogadnak Budapestben — mondta az autóban munkatársainknak — őszintén szólva, egy kicsit félttem, mert tudtam, hogy a beutazási engedéllyel zavarok voltak.

Hatalmas virágcsokrot tart az ölében s egyre szagolgatja.

— Meg vannak a csomagjaim? — kérdezte a körüti szálló előtt, ahol a kétszobás művészlakás várta.

Beszédes. Legszívesebben öt perc alatt elmondaná egész életét s életének regényét.

— *Táncosnő lettem, jóakaróim unszolására, akik nem engedték, hogy egy eldugott irodában dolgozzam a Rasputin névvel és tudom azt is, hogy *hiba* *prodaktóm* a *legfőbbkövetelésű művészetet*, nem a művészet hat a közönségre, hanem a Rasputin-név.*

Franciául és németül beszél felváltva s minden átmenet nélkül arról a perről kezd beszélni, amely az egész világsajtót felkavarta és amelyet *Jusupov* herceg és *Dimitrij Paulovics* nagyhereg ellen indított.

— Ketten ölték meg az apám — mondta. — Ez a Jusupov alattomos ember. A legjobb barátságban élt az apámmal, mindennapos vendége volt a házuknak és mindig megitta borozás közben azt, amit az apám a pohárban hagyott.

Kissé meghökkenett, amikor köztűnt vele, hogy Jusupov Budapestben járt. Azt hitte, hogy most is Pestben van.

— *Huszonöt millió frank kártérítésre pereltem be őket.* Páris leg híresebb ügyvédje, *Maurice Garçon* viszi az ügyet s januárban lesz meg a végleges döntés. Akkor kapom meg a pénzt. Mindketten gazdag emberek. Jusupov egy amerikai nőt vett feleségül és divatruháza van, Dimitrij Paulovics pedig az egész vagyonát ki vitte száműzetésekor Párisba.

— *Tizenkilenc éves koromban* — folytatta a beszélgetést — vett el feleségül *Solowjew* grádatiszt, akivel 1920-ig éltünk *Vladivosztok*ban. *Őt mind a kettőnköt halálra ítélték a bolsevikiek.* Hajnali négy órára volt kintüze az akasztás és mi éjjel két óra körül keltünk el. Férjem Párisban a Ford-gyár tisztviselője lett, boldogan éltünk két gyermekünkkel mindaddig, amíg három évvel ezelőtt férjem meg nem halt.

— *Az anyám, aki paraszttársasszony volt, ma is Szibériában él.* Kibontotta az egyik kofferjét s iratai közül egy gyűrűt, cirillírásos levelet kótorasztól elő, az anyja levele.

Hirtelen a könyvére tereli a szót s mondatja is a könyvet: „*Mother, Gregoire Rasputin*“. Ezt én írtam — mondja — és ebben van meg apám meggyilkolásának hiteles története.

— Amikor a férjem meghalt, tródba kerültem és csak a gyer-

meimnek élek. Párisban taníttatam a kis elemistákat s másfél évvel ezelőtt én is tanulni kezdtem — *táncolni.* Először a párisi *L'Ambassadeur*-ben léptem fel, Budapest után vidéki turnéra indultok Magyarországon, azután pedig Münchenbe és Spanyolországba hívnak a szerződéseim.

— A viszontlátásra a premieren, — mondta bucsuzól.

o. j.

Meghalt a japánok világháborús vezérkari főnöke

Tokió, szept. 29.

Baró Tanaka Japán egykori miniszterelnöke ma hatvanhat éves korában szívizéhvühesben meghalt. Tanaka a világháború alatt a japán vezérkar főnöke volt. A legutóbb leplezett panamak során az ő nevét is említették.

Szélhámosság a cserkészruha védelmében

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Szombaton déli tizenkét óraok érdekese jelenet játszódtott le az *Andrássy-ut* és *Kazár-utca* sarkán. Két fiatalember, akik az egyetemi hallgatók formaspakájá viselték, egy cserkészruhába öltözött férfi elé léptek és igazolásra szólították. Az egyetemi hallgatók egyike udvariasan szólította meg a cserkészruhás fiatalembert:

— *Füstös Zoltán egyetemi hallgató vagyok, a társam pedig ugyancsak egyetemi hallgató és *Lehrner Istvánnak* hívják. *Szíveskedjék a cserkészigazolványát felmutatni, mert ellenkező esetben rendőrt hívnak.**

A cserkészruhás fiatalember tiltakozott az igazoltatás ellen, mire az egyik egyetemi hallgató a közel rendőrszemhez sietett s felkérte, hogy ő igazoltassa a cserkészruhás férfit.

A rendőr közbelépésre a fiatalember személyazonosságát iratokat vett elő, amelyek szerint *Arany Lászlónak* hívják, huszonkét éves, zenész, budapesti lakos, de hogy a cserkészszállonyt *jogosan viseli, erre vonatkozó iratokat felmutatni nem tudott.* Az egész társaság a VI. kerületi kapitányságra ment a rendőr kíséretében, ahol azután tisztázódott a helyzet.

A cserkészszövetség az utóbbi időben rájött arra, hogy *gyanus* emberek cserkészuniformisban különböző szélhámosságokat követnek el. Felhívást intézett tehát tagjaihoz, hogy a gyanus cserkészruhás embereket rendőrrrel igazoltassák. *Füstös Zoltán* és *Lehrner István* egyetemi hallgatóknak *gyanus* volt ez a cserkészruhás fiatalember, aki az *Andrássy-uton* séltál s ezért igazoltatták. A VI. kerületi kapitányságon azonban rendőrbüntető bíró elé került az *uccai igazoltatás ügye* és így tudódott ki, hogy az egyetemi hallgatók *gyanusja* nem volt alapléműlt.

Arany László zenész kétszer volt büntetve, cserkészuniformis viseléséhez nem volt joga, s ugylátszik, szélhámosságokra használta fel.

A VI. kerületi kapitányság elsőjoku rendőrbüntető bírója száz pengő pénzbüntetésre, öt napi elzárásra ítélte el a rovoitmulu fiatalembert. Miután pedig lakását és foglalkozását igazolni nem tudta, letartóztatták s azonnal a tolonczházba kísérték át.

Franciaország erődöket épít a német határon

Páris, szept. 29.

— A Reggeli Újság tudósítójától —
Painlevé hadügyminiszter *Badonviller* városában politikai beszédet mondott, melynek során kijelentette, hogy *Franciaország keleti határán a védelmi vonal megerősítése a Rajna mentén jövő nyáron, az el-*

százi határnál jövő őszel elkészül. *Painlevé* kijelentette, hogy Franciaország nem mondhat le könnyelműen olyan határvédelmi rendszerről, amely a demokrácia pacifista szellemének megfelel és amely ugyanakkor a csonki tud minden veszedelemmel.

Kádár Gyuláné, a Király színház-drogéria tulajdonosának felesége luminállal megmérgezte magát

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Vasárnap délután félöt óraok a mentők piros-zászlós autója a *Szév-ucca* 33. számú bérház előtt állott meg. A ház egyik lakásában *Kádár Gyula* ismert nevű *18- városi droguista huszonegy évesen* felesége öngyilkossági kísérletet követelt el, nagy adag luminállal megmérgezte magát.

A fiatal urissszony az öngyilkossági kísérletét közvetlenül ebéd után követte el és a hozzátartozók arra lettek figyelmesek, hogy *aból a szobából, ahol Kádár Gyuláné tartózkodott, hörgésszerű hangok hallatszanak.* *Benyitottak hozzá s ekkor látták,*

hogy *iszonyu göresök között letreng a sezlőnon, körülötte pedig a lumináll tartalmazó üres gyógyszerflóra fekszik.*

Azonnal a mentőkört telefonáltak s pár percel később meg is jelentek és gyomormosást alkalmaztak az öngyilkosjelölt urissszonyon. A család kérésére *Kádár Gyuláné* a *Liget-szanatóriumba* szállították.

Az öngyilkossági kísérlet okát nem tudják megmagyarázni. A rendes anyagi viszonyok között élő fiatalasszonynek nem lehetett különösebb oka megválni az élettől és a családtagok idegkimerüléssel indokolják azt.

Kádár Gyuláné állapota, mint ahogy az esti órákban mondották, rendkívül súlyos és életveszélyes.

Kasszafurók a postán és egy textiláruüzletben

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka ismeretlen tettesek *betörést követtek el a Rökk Szilárd-ucca 2. szám alatti levő 8. számú postahivatalban.* A betörők a postahivatal csomagfeladási termének ajtaját nyitották fel s a kasszát megfúrták. A kezépzárt ugyan- esak felcsiszították.

A betörők összesen négyezer pengő készpénzt vittek el a postahivatalból.

Érdekes, hogy a *Rökk Szilárd-ucca 8. számú postahivatalban* most már *harmadizben járnak* betörők. A másik két előző esetben is mindig sikerült néhány ezer pengőt magukkal vinni.

A *Károly király-ut 13. szám alatti levő Ledermann Mór* textiláru részvénytársaság üzlethelyiségében ugyancsak betörők jártak. A *Wertheim szekrényt* megfelelő szerzősámok segítségével megfúrták.

Több ezer pengő készpénzt s néhány értékesebb ékszerdarabot vittek magukkal.

A főkapitányság detektív szak-csoportja megindította a nyomozást a kasszafurók kézrekerítésére s a nyomozás adatai azt látszanak igazolni, hogy *ugy a postai, mint a textil nagykereskedésben történt kasszafurások egy és ugyanaz a banda* követte el.

Egy sikkasztó leugrott a vonatról, de újra elfogták

Bécs, szept. 29.

— A Reggeli Újság tudósítójától —

A *linzi* országos törvénytűzék *Weinberger*, újpesti illetőségű magyar állampolgár, kereskedőt, akit a magyar rendőrség sikkasztás miatt körözött, az osztrák határendőrség kiszolgáltatta. *Weinberger Grác* és *Budapest közt a robogó vonatról leugrott* és elmenekült. Bécsben letartóztatták és újra kiadják a magyar hatóságoknak.

Lóspont

(—) A *Károlyi Gyula-émlékverseny* Flippant nyerte. Őt ló indult a *Károlyi-émlékversenyben* és a nagy favorit *Flippant* győzött *Claire* és *Borcsa* ellen, míg a másodosorban fogadott *Napraforgó* sehol sem volt. A nap többi futámában *Passat*, *Histrio*, *Laender cent*, *Red light* és *Salamba* győztek.

(—) Flippantot törölték a *Kozma-émlékversenyből* és a *Szent László-díj*-ből.

(—) A favoritok közül tegnap Flippant (7:10 reá) lett első, míg a Kétévesek nyeretlenek versenyében a győztes *Red light* oddsa 1½, a másodikkak végzett *Héjja* kurzusa pedig 1¼ volt.

(—) Az úgletverseny tegnapi napja a megszokott volt. Leginkább a favoritok nyertek, az oddsok pedig epp oly rosszak voltak, mint mindig. Az igazgatóságoknak végre mégis csak rendet kellene teremtenie a ringben.

SEZLONOK matracok, ágylételek legelőszobban részlete is kaphatók, a 37 év óta fennálló **HERZKA** kárpitosnál, VI. Jókai-tér 9. szám (Mozsár-utca sarok).

BUTOR 20 HAVI RÉSZLETRE Kézbezn. árban
CORVIN BUTORCARMONK
DOHÁNY-UTCA 39. Kézikalkalmazottak szállítojja.

Legjobb műsor zene hangulat a Tabarinban

Tárlótollak, Irodaszerek, gépleírások, sokszorosítások

KÖRÖS
PAPIRÁRUHÁZ
Erzsébet-körút 9-11
Telefon: J. 304-55

Megmozdult Békésmegye kisgazdatársadalma

**Nem bírják az adó és kamatterheket — Október közepére
rendkívüli közgyűlést hívtak össze — Memorandummal
fordulnak a kormányhoz**

Békéscsaba, szeptember 29.

— A *Reggeli Ujság* kiküldött
tudósítójától —

A szép, széles utcája, tiszta városban egyszer sem hallottam se Nagy Emil, se más ellenzéki politikus nevét, de nem hallottam dr. Bud Jánosét sem, aki pedig képviselője Békéscsabának. Egyetlen rettenetes hang elnyom itt mindn más, a föld hangja, amint föltör a mélyből, hol haragos bömböléssel, hol panaszos sírással.

A vasárnapi kép úgy szemre napfényes és derűs. Hosszu sorokban, párosával vonulnak a templomba a férfiak és a nők. A férfiakon kékbeli, az asszonyokon tisztes fekete, a kezükben kaposos biblia, fehér keszkenő, benne szál rozmarin vagy bazsalikom. Mint az iskolagyermekek ballagnak az Isten háza felé, végig a széles, verőfényes utcákon, el a zárt boltok előtt, a bankok előtt — félreformított fejjel, hogy legalább ezen az egy napon legyen békesség.

A különféle templomokban Isten segítségét kérik, egy pogány istentiszteleten pedig a Munkához imádkoznak. Százával áll a férfinép a Munkaközvetítő hivatala előtt és türelmetlenül várja az „publikációt”. Az ima itt is csak ugyanaz:

A helyi lap egyetlen számában harminc kisebb-nagyobb birtokot kínálnak eladásra.

- Felsőnyomáson 52 kis hold első minőségű szántóföld sürgősen eladó.
- Borosgyánban 22 kis hold föld tanyával igen kedvező feltételek mellett eladó.
- Nagyrétben két okta föld herével bevetve eladó.
- Apponyi-Gerendáson 24 hold föld, szép tanyával eladó.

Megyesbodzásán 40 hold, a hanelesi szőlőkben két kishold, a soprányi dűlőben 8 kishold, tizennégy kishold, hat kishold — dehogyan lehet ezt végigszámlálni. Komuton, Kisapácán, Kisgerendáson, Fűrjesen, Kismegyeren. Felsőnyomáson csak úgy tülekedik a birtok a vevő után, de — vevő nincs. Csak nézik szomorú szemmel az emberek, hogyan tűnik el előlük az életet adó talaj.

Házra, birtokra árverés — ettől fekete a helyi laposka minden oldalra. Az összes budapesti bankok „jelen vannak”, mellettük szép számmal hely-

..Add meg minden napi kenyereinket!

Ki tud itt segíteni, ki tud itt igazságot osztani?

A munkás:

— Nincs munka, ha nagyritkán akad, csakély a napszám. Alkalmi munkások vagyunk, száz napszámmal kellene megkeresni a háromszázhatvanöt napra való. Nem lehet.

A gazda:

— Nincs ára semminek, mi haszna, ha meg is terem. A gyümölcs a fuvart sem fizeti meg. A buza ára nem adja ki a termelési költséget. Az állat? Kihízott prima disznóért legfeljebb ha egy pengőt fizetnek. A boltban meg minden drága.

A juhász:

— Tizenkilenc kiló sajtot hoztam be. Eladtam másfél kilót. Vettem volna megymást, de ebből a pár fillérből nem lehet.

A kereskedő:

— Tudjuk, hogy aránytalanok a boltbeli árak. Mit csináljunk? Nem mi szabjuk meg a portéka árát. A nép nem vásárol, mert nincs miből.

Guzsba kötött, tehetetlen emberek a hánykolódó föld hátán! Nem acsarkodik itt egymásra módos és ninestelen, mert ha így megy tovább, ugys egy táborban lesznek valamennyien.

beli intézet. A kamat 16—18 százaléck, a törlesztés husz percent. Aki nem fizet a legpontosabban, nyakán az ügyvéd. Zuhog a pörköltég, megint egyet mozdul a föld.

Délelőtt jártam a Békéscsabai kisgazda-egyletben. Tágas terem, a falon Kossuth Lajos és Horthy Miklós képe. Két eszmás, pipás gazda billiárdozik, a többi a csöndes duruzsolással gubbaszt a szögletekben. Leginkább tótul beszélnek, de a sóhajlásukat megérti az ember. Az elnökök, Driesznyoszký János, nagy, tagbaszakadt gazda, csak úgy ontja a panaszt:

— Százszor elmondtuk már, hogy hol szorít a eszma, ám a puszta kiáltozunk. De már nem sokáig, mert mihamarabb nem lesz, aki kiáltozzon. Nagy az adó, rettenetes a kamat, drága az ipari cikk és nincs ára termésnek. Huszonöt pengő az adó minden kis hold után. Jóval több, mint egy mázsa buza. A békésmegyei malomtulajdonosok összeálltak és az őrési vámot felemelték tíz százalékról tizenkettőre. Koptatással együtt minden száz kiló búzából tizenhat kilót adunk le. A korpát a lisztnél drágábban vásároljuk vissza a malomtól.

Délutánra ismét a gazdakörbe sereglenek az emberek. Nem csak a csabaiak, az egész megyéből idegyűlnek a kiküldöttek. A békésmegyei kisgazda-egylet hirdett választmányi ülést. Megjöttek a gazdák Oroszházról, Gynláról, Békésről, Szarvasról, Tótkomlósról, Mezőberényről, Gyomárról, Kondorosról és Vésztőről.

Csizmadia András elnököl a választmányi ülésen. Mielőtt a terembe lép, megkérdelem, hozott-e valamelyes üzenetet a kormánytól?

— Most semmi dolgunk a kormánnyal, most a magunk hely-

nek, amiért a közterheket enyhítette.

— Föl kell nyitni a kormány szemét. A közterhek nem enyhültek, még mindig olyan súlyosak, hogy nem bírjuk — mondta helyeslés közt.

Aratzky György azt panaszolja, hogy a kormány az iparkamarák fölterjesztésére el akarja törölni a kirakóvárosokat.

— Nem szabad arra szorítani a gazdanépet, hogy drágán vásároljon a helybeli iparosoktól, amikor a vásárosoktól olcsóbban kapja a portékát.

Kiss László a megyei választó törvénnyel foglalkozott és hibáztatta, hogy a végrehajtási utasítás késik és így senki sem tudja, hogy mit kell csinálni.

Sorra szólalnak föl a kiküldött gazdák és végül meghozzák a határozatot: október közepére rendkívüli közgyűlést hívnak össze és memorandummal fordulnak a kormányhoz, hogy segítsen a gazdatársadalmon, külföldben elpusztul.

Késő este lett, mire a kisgazdák befejezték a tanácskozást és hazafelé indultak a különböző utakon.

Vajjon vittek-e magukkal valamelyes reményt a mielőbbi javulásra?

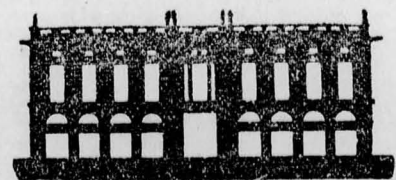
U. D.

A művészet és a technika diadala az

USZÓ SZINHÁZ

Kedden premier
ROYAL APOLLO

Őszi és téli
ruházati cikkek

CORVIN ÁRUHÁZ

ÉREK

— A szegedi Ferenc József-egyetem megnyílása. Vasárnap délelőtt tartotta ünnepi megnyitási díszközgyűlését a magyar királyi Ferenc József Tudományegyetem tanácsa, amelyen az egyetem teljes tanári karán kívül megjelent dr. Glaffelder Gyula esanádi megyéspüspök is. Décsy Lajos lelépő rektor magnificus bejelentette, hogy az egyetem díszdoktorává választotta Becker porosz kultuszminisztert. Azután örömmel üdvözölte utódát, dr. Györffy István ezévi rektor magnificust. A nagy eljénzéssel fogadott beszéd után az új rektor magnificus megtartotta székfoglalóját.

— Országos ünnepség a Szent Gellért-szobornál. Az Országos Katolikus Szövetség vasárnap délelőtt Szent Gellért-ünnepséget rendezett, amely délelőtt tíz óraker kezdődött a tabáni templomban, ahol Angyal Kálmán mondott szentmisét. Mise után a eserkészek és bencésdiákok vezetésével mintegy ötezer főnyi tömeg vonult a Szent Gellért-szoborhoz, ahol Szivós Donát bencés tanár mondott szentbeszédet. A szobortól egyházi zászlok alatt vonultak vissza a templomba s vasárnap este Szent Gellért püspök szobrát kivájtatták.

— A hadirokkantak közgyűlése. A Hadirokkantak Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta a vármegyelében tisztújítói közgyűlést. A közgyűlésen Páskódy János dr. miniszteri tanácsos elnökelt. Az elnök az alapszabálymódosítás után részletesen foglalkozott a hadirokkantak érdekeit érintő akcióival. Mohor József tiszteletbeli társelnök felszólalásában rámutatott arra, hogy a népjóléti minisztérium mindig a legnagyobb előzékenységgel karolta fel a hadirokkantak ügyét és küszöbön van az érdeküket szolgáló törvényhozás is. A költségvetés elfogadása után indítványokra került a sor, majd megejtették a választásokat s az ügyvezető elnöki teendőket Ertl János dr.-t bízta meg.

— Maróczy újabb győzelméi. Rohicsról jelentik: A nemzetközi sakknemzetversenyen kilencedik vívdorulójan Maróczy megverte Küniget, Rubinstein Flórt, Grünfeld Joanorichot és Geiger Rozsot. A kilencedik forduló után a vezetők mesterek állása: Maróczy, Rubinstein 6½, Grünfeld 6 (1), Canal 6.

— Leleplezték Pethes Imre emléktábláját Jászberényben. Pethes Imréné, a Nemzeti Színház elhunyt kiváló művésznének szülőházát Jászberény közönsége emléktáblával jelölte meg. A felavatási-ünnepségen a Nemzeti Színház Mihályfi Károly és Fáy Szeréna képviseltek. Jelen volt az egész Pethes-család. Az emléktáblavetítés Jászberény közönségének bensőséges ünneplése mellett folyt le.

— A La Fontaine-társaság közgyűlése. Vasárnap délelőtt a La Fontaine-társaság tízedik közgyűlését tartotta a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Csengery János elnöki megnyitóján után Viskár Béla főtitkár terjesztette elő az évi jelentést. A jelentés letárgyalása után dr. Molnár Sándor adminisztratív titkárnak, Yolland Artur és Bayer-Krucsy Dezső tiszteleti tanak választották meg. Elnöki tanács tag lett Póka-Pivny Béla és Borros Mihály. Rendes tagok lettek Pünköshti Andor, Jean Carrière és Aurolé Sauvane. A közgyűlés befejezése után előadó ülés következett, amelyen Körösi Albin egyetemi tanár elnökelt. Csengery János részleteket olvasott fel új Homerosz-fordításából, utána Csebe Gyula tartott előadást az új görög líráról. Az előkelő közönség mindkettőt zajosan megtapsolta.

Budapestre érkezett Bernhardt Berent, a lett igazságügyminiszter

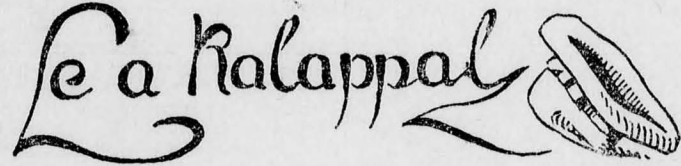
— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Bernhardt Berent, lett igazságügyminiszter ma ójszaka a bécsi hajóval, felesége társaságában Budapestre érkezett. Berent a Zell-ming-kormány tagja, amely avolt szocialista kormány bukása után egy év óta polgári demokrata programmal vezeti a kétfélmillió lakosú Lettországot. Berent mindössze 37 éves, s mint vizsgálóbíró kezdte karrierjét. A lettországi németek választották meg képviselőnek s ő képviseli egyuttal a kormányban a német kisebbséget, amelynek összesen hat képviselője van a száztágu parlamentben.

Berent igazságügyminiszter Rigából Varsón és Bécsen keresztül jött Budapestre. Négy-öt napig marad itt s ezalatt megtekinti a magyar igazságügyi intézménye-

ket. Zsilvay Tibor igazságügyminiszter hétfőn délelben dezsönét át-tiszteletére az Országos Kaszinóban. Berent budapesti tartózkodása után Bukarestbe utazik, ahol résztvesz az Association International du Droit Penal, a Nemzetközi Büntetőtörvényi Szövetség kongresszusán. A szövetségnek Magyarország nem tagja, mert a szövetség a központi hatalmak képviselőit nem hívta meg.

A hajóállomáson Rottenbiller Fülöp h. államtitkár fogadta a vendégeket, Lupkovich György ítélőtáblabíró, Lányi vezérkari őrnagy lettországi katonai attasé, Csudnay Emil lett főkonzul és Krause rigai gyárigazgató társaságában, akik Berentet a Hungaria-szállóba kísérték.

a budapesti bankokrácia előtt, amely ismét, meg újra szent tanúságot tett ünnepségesről és saját hivatalának átéréséről. Ez a bankokrácia termelie ki magából az októberi forradalom ifjú intellektueljeit és vén ordasait, ez a bankokrácia tartotta szemnek és nélkülözhetetlennek a világnézetű határvonalak ledöntését, ez a rettenő kapitalizmus az, amely nálunk politikai radikalizmust és demokráciát, Jugoszláviában pedig terroros diktatúrát képvisel, de harcol minden olyan diktatúra ellen, amely ellentétes bizonyos szent érdekekkel. Le a kalappal előttük, mert már előre bele akarják kényszeríteni a Nemzeti Bankot abba, hogy kamatlábát emeljen, bármennyire tartja is magát a Nemzeti Bank. Ök már a kiadott hitelek feltételeibe belekövéltek, s megjelölt hiteltörvény formák között beleemészték annak feltételeit, hogy a Magyar Nemzeti Bank emelni fog.

A hitelek csak azzal a feltétellel adták ki, hogy ha a Magyar Nemzeti Bank emelné kamatlábát, a kiadott hitelek kamathozadéka ennek megfelelően emelkedik. A bankokrácia már beseperte az angol bank kamatlábemelését s ugyancsak ezzel a mozdulattal válaszolt a hitelkérőknek, amikor az osztrák bankkamatláb emelkedett s most a jövőre is biztosítja a maga profijtját. Ennyi ünnepség, ennyi megértés és ennyi rátermettség ládian nem tehelünk mást, mint megemlézünk kalapunkat a budapesti bankokrácia előtt.

LE A KALAPPAL

Ballaér Dezső református püspök, több bankok és vállalatok igazgatóság tagja, továbbá alkalmi demokrata előtt is, aki a márciusi tizenkét pontokkal ellentétben újabb tizenkét pontokat töröl a magyar nyilvánosság képébe. Nem tudtuk megérteni, hogy miért titkolják heterik ezt a tizenkét pontot, amely ott hevert a budapesti forradalmi szerkesztőségek fókuszában, de most már megértjük. Jobb volt nekik később, mint előbb kiadni, annyi naivitás, annyi politikai iskolázatlanság, értelem, blöff és üres retorika, annyi elferdített és kiapospított sarku szólam áporodik ki ebből az írásból.

A márciusi ifjak tizenkét pontja mögött ott volt egy teltre kész, romlaltan, naiv ifjuság lelke és feszítőereje s ez menhetővé tenné még az is, ha a márciusi pontok egészen naivak volnának. A püspök és igazgatóság tag ur tizenkét pontja mögött azonban csak a pesti assziszt radikalizmus és annak a liberalizmusnak harci készülsége lapul meg, amely sem nyitlan, sem ösztön, sem a maga arculatjával nem mer jelentkezni és senkisémm vállalja ennek a társaságnak politikai képviseletét. Ök azt hiszik, hogy a püspök alkalmas erre, a püspök pedig elhiszi, hogy alkalmas. Le a kalappal előtte.

— Elkészült a mezőgazdasági válság-statisztika. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a kamarák és földmivelésiügyi minisztérium támogatásával elkészítette a mezőgazdasági válság statisztikai adatait. Száz birtok 1927. évi termelési viszonyait hasonlították össze, amelyeknek több mint a felét közép- és kisbirtokok adatai alapján vették fel. A statisztika eredményét Mutschenbacher Emil pénteken ismertette az ország gazdatársadalmá előtt s az adatgyűjtés alapján országos akció indul meg, amely a válságba került mezőgazdasági helyzetét most már számbeli adatokkal is feltárja és ahhoz mérten sürgeti a válság megoldására szolgáló intézkedéseket.

— Autóbusz és motorkerékpár karambolok. A Práter-ucca és József-körút sarkán a 14-es jelzésű autóbusz összeütközött a Bp. 80-797. rendszámú motorkerékpárral, amelyet Barbiger Vukov 28 éves üzletvezető vezetett. Az összeütközés következtében a motorkerékpár vezetője nagy ivben lerepült a gépről s az ucca közvetlen súlyosan megsérült. Koponyaalapi töréssel életveszélyes állapotban a Szent István-kórházba vitték. —

— A szociáldemokrata szolidaritás. A Népszava vasárnapi száma „Pogány (Pepper) Józsefről megállapították, hogy lopott” címmel hosszabb közleményt ír, amelyben elmondja, hogy a magyarországi bolsevizmus Napoleonia meglöpté a kommunista pártot. Pogány-Pepper József, ki jelenleg Amerikában tartózkodik a kommunista párt megbízásából, azonban a moszkvai internacionálé híába szólítja hazá. Pogány-Pepper elvtárs nem hajlandó visszatérni, de visszaküldeni sem hajlandó azokat a dollárokat, amelyeket ma-gával vitt propaganda-célokra. Pogány-Pepper hasonló hadműveleteket már végzett a III. internacionálé zsebére és terhére, amennyiben annak a végrehajtó bizottsága Koréába küldte, hogy ott fejtse ki elveit. Pogány el sem utazott e távolkeleti birodalomba, de hatalmas költségvetését fittgette ki magának. Eddig a tényállás. Ami ezután következik, az a Népszavára vet jellemző világot. A júniusi ellenforradalom idején Pogány József volt az, aki a Népszava hasábjain letaknyoskálykez-te a Ludovikásokot és halállal fenyegette meg a burzsoáziát. Ugyanezt a Pogány Józsefet, mint nagy férfiút ünnepelte ugyanaz a Népszava, amely most követ dobrá, holott Pogány a kommün idején sem tett mást, mint most Moszkvában. Hozzátartozik a kérdéshez még az is, hogy zárójel közé biggyeszti egykori és valódi nevét és a Népszavából tudjuk meg, hogy Peppennek hívták. Nem értjük ezt a fajvédő mozdulatot, de felvetjük a kérdést, mikor írta saját meggyőződését a Népszava, most-e, vagy az 1919-es kommunizmus idején. Jó lenne, ha megmagyarázná.

— Verekedések és szurkolások. Hujber Sándor 29 éves vasbontó-vállalkozót, aki a Lujza-utca 38. számu házban lakik, az elmúlt éjszaka folyamán a Jászmin-utca sarkán ismeretlen tettes meg-madta és sebzéssel megszurta. Hujbert a mentők a Kun-utcai Dolog-kórházba vitték. — A Vasgyár-utca 27. számu ház közelében Erős János, Wolff József, Simó Ferenc és Czajnik Sándor 27 éves gépalkatósok összeverekedtek és a verekedés hevében Czajnik Sándort megszurkálták. A megsebesült embert a mentők a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség a szurkálók ellen eljárást indított. — Harrmann Pál 21 éves földműves, aki Domoszló községben lakik és csupán néhány hét óta tartózkodik Budapestten, az elmúlt éjszaka folyamán panaszt tett a főkapitányságon, hogy három ismeretlen férfi a Nefelet-utca sarkán meg-madta, földrepergte és elvette nyelét, amely a verekedés közben kiesett zsebéből. A bejelentés alapján detektívek mentek ki a helyszínre és rövid nyomozás után sikerült elfogniok a tetteseket és pedig: Kiss Lajos 21 éves napszámot, továbbá büntársant, akik a tett elkövetésében segítségére voltak, vagyis Vizi András 21 éves és Kis Mihály 31 éves napszámokat. Vizi András és Kis Mihály a Garai-utca 32. sz. házban laknak. Mind a három elfogott embert előállították a főkapitányságra, ahol valamennyien beismerték a tett elkövetését. Valomások szerint Kiss Lajos teperre a földre Harrmann Pált és ugyancsak ő vette ki az órákat Harrmann zsebéből, amíg a másik két tettestárs a földönfekvő panasztelfogta. Mindhármuk ellen megindult az eljárás.

Az új XXIII. m. ktr. osztályorszájékában 84.000 sorsjegy közül 42.000 nyereményt sorsolnak ki közel 8 millió pengő készpénzben, tehát minden második sorsjegy nyer! Az elérhető legnagyobb nyeremény 500.000 pengő, jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, vannak aztán 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb. nyeremények. A nagy érdeklődésre való tekintettel a megrendeléseket nem tanácsos halasztani. Mindenki anyagi viszonyaihoz mérten vehet részt a játékban, mert egész sorsjegyben kívül, mely 24 pengőbe kerül, fél 12 pengőért, negyed 6 pengőért kapható az összes főarustólknál. A húzások október 26-án kezdődnek.

— Nem lesz változás a Baumgarten-díjasok sorában. A Baumgarten-alapítvány díjasainak nevét csak a jövő év januárjában teszik közzé, de irodalmi körökben máris találgatják, hogy kik lesznek a jövő évi díjasok, kerül-e új ember a tiz kiválasztott közé és kinek a helyére. Az alapítvány tiztagu bizottságának egyik tagja, Schöppflin Aladár, a kiváló író a következő tájékoztatást adta a *Reggeli Ujság* részére:

— A tanácsadó bizottság őszi ülését még nem tartotta meg, de értesüléseim alapján mégis megállapíthatom, hogy a következő évben nem lesz változás a Baumgarten-díjasok névsorában. Tavaly ugyan valamennyi kiválasztott csak egy évre kapta a díjat, de a múltban levő év eseményei — eddig — nem indokolják, hogy változás történjék a névsoron.

A közhit szerint Farkas Zoltán ugyan kifejezetten csak egy évre kapta volna a díjat, de a közhit, mint annyiszor, most is téved, mert Farkas Zoltán Baumgarten művei lefordításának tartamára kapta a díjat. Farkas Zoltán a hatalmas anyagnak csak egy részével birkózhatott meg idáig. Elkészült Baumgarten Ferenc életrajzának megírásával és befejezte Baumgartennek Meyer Conradról szóló németnyelvű tanulmányának lefordítását. Ez a két mű egy kötetben még az őszi folyamán jelenik meg a Baumgarten-alapítvány kiadásában. Baumgarten Ferenc irodalmi hagyatéka még további három kötetre valót tesz és ebből csak egy kötetnyi íródott magyar nyelven. Farkas Zoltánnak tehát még két kötet lefordítását kell elvégeznie és ez a munka még egy esztendőig feltétlenül el fog tartani.

Az I. B. U. Sz. tájékoztat. A Budapest felé robozó gyorsvonaton három osztrák ur a mai és a holnapi napbudapesti programját szeretné összeállítani. Egy magyar utitárs, akit ebben az irányban meginterjúvolnak, udvariasan a folyósóra invitálja az osztrákokat és rámutat egy nagy táblára, amelynek a kifüggesztése kizárólag az IBUSZ-t illeti és amely gőgösen viseli ezt a nevet: *Budapesti Tájékoztató*.

— Innen, uraim, mindent megtudhatnak.

És már olvassa is:

— Operaház. Kedden: *Karenin Anna...* szerdán: *Nyugat leánya...* esütőtökön: *Diszeladás Kerner István jubileuma alkalmával Jeritza Mária fellépéssel...*

— Oppardon! — csuklik el hirtelen, mert az osztrákok esodálkozva néznek rá: úgy tudják, hogy Kerner István meghalt és Jeritza Mária egész héten a Luxemburg grófjában vendégszerepel a Theater an der Wienben.

— Oppardon! — mondja még egyszer és szégyenkezve hátat fordít a Budapesti Tájékoztatónak, amely szeptember vége felé a május 20-iki műsort kínálja az idegeneknek. Kicsit megzavarodva a másik kocsiba invitálja az urakat. A Budapesti Tájékoztató itt is a helyén függ és éberen várja a tájékoztató külföldieket.

— Traviata... Tannhäuser... Szevillai borbély... Hoffmann meséi... oppardon...!

Harmadszor csuklik el a magyar ur, mert ez a műsor is csak — volt. Pontosan április végén volt. Tovább nem kísérletezik az IBUSZ. monopóliumával, majd Budapestten szolgál hiteles adatokkal. Megérkezve, a pályaudvaron egy doboz kedyét vásárol. A trafikban egy pengő negyven, a pályaudvaron egy pengő hatvan. Ugyanaz a doboz, csak egy kis *ibusz-lyeg* díszlik rajta. Milyen címen, milyen jégon: ki tudja? Szigorúan tapad a skatulyán. A huszfilléres sarc pontosan ott van minden dobozon, miért nincs a kocsikon — legyünk szerények — legalább a múlt hónap napi tájékoztató? Ne a hathóna-

pos, ne a tavalyi, a négyhét előtti. Miért? Az IBUSZ már kereszt-rejtvényekre is kap monopóliumot?

— Piatnik leánya. Piatnik Nándor, a híres kártyagyáros két évvel ezelőtt halt meg örösi vagyon hátrahagyásával. Első házasságából származott leánya *Legrand Ferencné* a hagyatéck leltározásakor rájött, hogy a háromszázötvenmillió, amit férjhezmenetelekor 1925-ben kapott, igen esekély az apja va-

gyonához képest és pört indított az örökrészéért, noha a háromszázötvenmillió fölvételek közjegyzői okiratot írt alá arról, hogy kielégítettnek tekinti magát és ennek értelmében apja meg se emlékezett róla a végrendeletben. *Legrandné* azzal érvel, hogy nem is tudta, mit ír alá a közjegyző előtt. Az alsó-bíróságok *Legrand Ferencné*t elutasították. Az ügyet szeptember 25-én tárgyalja a Kuria.

A m. kir. osztálysorsjáték résztvevői közül sokan, akik eddig semmi, vagy csak jelentéktelen eredményeket tudtak elérni, a régi sorsjegyszámokkal akarnak tovább játszani, mert a szerenese forgandó és az állandó folytatógos játék, mely aránylag esekély költséggel fenntartható, gyakran a legszerenesebb eredményekhez vezet. A hivatalos elárúsítóhelyek utasítva vannak az ilyen kérésekre lehetőleg figyelembe venni.

A LEGTÖKÉLETESEBB RUHAANYAG
MINDEN IDŐBEN és MINDEN ALKALOMRA
MINDEN HIRDETÉSNEK SZEBBEN BESZÉLNEK ÁRUINK

Filtex r.t
V. SZENT ISTVÁN-TÉR 15

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Valaminek történni kell

lenne a címe a világhírű dráma-író legújabb darabjának, amelyet a hivatalos színház tanúsága szerint, nyilván, hangsúlyt helyezve rá: Lakatos László társaságában írt. Aki nem hinné, hogy így van, az nézze meg a fatragaszokat és ámuldozzék.

Erről a társaságból írásról könnyű lenne elviccelődni. Kétségtelen, maró gúnyalódásra is ösztökéli az embert. Mi azonban ezt nem tesszük, hanem brutálisan, mint amilyen brutális izléstelen-ség ez a merkantilizációs kitétel, leszögezzük, hogy orrfacsaróan gusztustalan a színházról s a szerzőktől. Egy bizonyos, hogy a szerencsés Drégely Gábor a darab címével a publikum ajkáról kapta le a szót: „valaminek történni kell”.

Igen, történni kell valaminek, mert ez a kizénbedt színházcsinálás tovább nem mehet. Bizonyosárrá ez a darab, hogy előregedett ötletekkel, szemlís hangulatokkal, még a világhíres Drégely Gábor sem tud mulattatni. Lassu s elag-

gott bukásfencek ezek. Unalom ásit át a nézőtérben s a hektikus szellemességek sem képesek felkőhög-ni az érdeklődést. A mai közönség gondolatvilágában, érzésében és ízlésében jóval felette áll annak, amit a darab nyújt.

A Magyar Színház új direkcioja elfeledkezett arról, hogy a börze korszakának parvenű publikuma helyett az igazi intelligencia kezdi diktálni a megújuló magyar drámaírás ütemét. Igen, valaminek történni kell, ezt kiáltja s mind követelőbben a közönség s ha az igazgatói irodák párnázott ajtóit mögött nem akarják ezt tudomásul venni, akkor a teljes összeomlás dübörgésére késő lesz feljegyleniük.

Jó lesz szem előtt tartani, hogy a tavaly még színpadhoz jutni sem tudó Földmélküly János nemcsak irodalmi és művészi siker, de fell házak mellett, mind forróbb lelkesedéssel halad a jubileuma felé.

Bizony, valaminek történni kell!

* A Nemzeti Színház tagjai a Tisz-tikaszi színpadán. A Tisztika-színház elnöksége elhatározta, hogy az idei szezonban, váciúceai palotájának háziszínpadán, kamaraelőadásokat fog tartatni. Az előadások rendezésével Miakich Alajos zredes, a kaszinó igazgatója, a Nemzeti Színház egyik előkelő vezetőjét bízta meg, aki már ki is tüzte az első előadást október 19-ikére. A Nemzeti tagjai, eredeti szereposztásban, a „Válás után”-t fogják játszani. Ez a hír, a magyar kulturális újraéledésnek újabb megnyilvánulását jelenti.

* Pirandello bemutató Nyiregyházán. Az Országos Kamaraszínház irodalmi terveit valóra váltva, Pirandello legújabb tragikomédiáját tüzte műsorára. A bemutató Nyiregyházán lesz. Pünkösli Andor tart bevezető beszédet.

* Kálmán Imre összekülönbözött Marischka igazgatóval. Bécsből jelentik: Kálmán Imre, a neves zeneszerző, aki ugyszólván háziszervezője volt a Theater an der Wien-nek, a minap összekülönbözött a színház igazgatójával, Marischka Huberttel. Okot az adott erre, hogy Kálmánnak a „Montmartre ibolyája” című operettje nem kerülhet idejében bemutatásra Strauss „Marietta” és Granichstaedten „Reklame” című operettje miatt. Kálmán Imre egy bécsi újságíró előtt kijelentette, hogy új darabjával visszatér egykori sikereinek színhelyére, a Johann Strauss színházba.

SZÍNHÁZAK HÉTFŐI MŰSORA:

- M. kir. Operaház: Nincs előadás.
- Nemzeti Színház: Ármány és szerelem B. (3/8).
- Kamara Színház: Cifra nyomoruság K3, 4 (3/8).
- Városi Színház: Bohémélet D. (3/8).
- Vigszínház: Két lány az uccán (8).
- Magyar Színház: Valaminek történni kell (3/8).
- Királyi Színház: Pesti család (3/8).
- Fővárosi Operettszínház: Ez hát a szerelem (8).
- Bélvárosi Színház: Földmélküly János (8).
- Uj Színház: Kajüt (8).
- Andrássy-uti Színház: Miss Európa stb (9).
- Terezkörúti Színpad: A villámháritó, stb. (9).

Molnár-premier: „Egy, kettő három” és „Marsall”

„Két lány az uccán” — „A Volga-bár” — A Vigszínház jövő heti műsora

A Vigszínház jövő hetének nagy eseménye lesz Molnár Ferenc

„EGY, KETTŐ, HÁROM” című új vígjátékának szombati bemutatója. Ezzel az újdonsággal együtt kerül színre Molnár Ferenc híres színműve, a

„MARSALL”.

Mindkét színdarabot parádés szereposztásban adják.

A színház műsorán hétfőn, szerdán, esütörtökön és pénteken Emőd Tamás

és Török Rezső nagysikerű vígjátéka, a

„KÉT LÁNY AZ UCCÁN”

szerepel, amelyet a premier után a Molnár-darabokkal váltakozva fognak adni.

Kedden

„A VOLGA-BÁR”

mulattatja a közönséget.

A jegyeket valamennyi előadásra már árusítják, a pénztár reggel 9 órától estig szünet nélkül nyitva van.

Honthy Hanna - Rátkai Márton - Zilahy Irén

Szökik az asszony

Városi Színház: Kedden, szerdán, pénteken és vasárnap délután és este.

Ledgrágább hely 6 pengő.

A legmulatságosabb operett a „Pesti család”

A rendkívül mulatságos operett, a „Pesti család”, amelynek ma, vasárnap volt a 25-ik előadása, minden este színre kerül a Király Színházban Lábass Jucival, Somogyi Nusival, T. For-

rai Rózsival, Bársony Rózsival, Kun Magdával, Kertész Dezsővel, Sziklay Józseffel, Latabár Árpáddal és D'Arrigo Kornéllal a főszerepekben. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a „Diákszerelm” van műsorán, melynek főszerepeit Gaál Franciska, Biller Irén, Vaaly Ilona, Bársony Rózsí, Kun Magda, Kertész Dezső, Sziklay József, Latabár Árpád és D'Arrigo Kornél játsszák.

Ez hát a szerelem

Minden este végigkacagják
Minden este végigtapsolják

Ez hát a szerelem

FŐVÁROSI OPERETTSZÍNHÁZ

A bankok már szombaton számoltak a kamatlábemeléssel

Írásban köthették ki az emelés beszámítását
Mégsem drágul a Nemzeti Bank váltóhitele

A szombati tőzsdén rémhírek terjedtek el. Az angol és osztrák kamatlábemelése kapaskodva, azt hirdették, hogy a Nemzeti Bank rendkívüli ülésben még szombat délután felemeli a kamatlábat. Természetesen nem volt igaz. Meggyőződésünk, amelyet a bank elnöke- nek nyilatkozata is támogat, hogy jegybankunk csak külső kényszerítő okok hatása alatt határozna el újabb emelést.

Erről pedig egyelőre nincs szó. Ezzel kapcsolatban meg kell emlékeznünk a budapesti bankok politikájáról. A tőzsdei rémhír benünket nem túlságosan érdekel. Az a polgári réteg, amelynek érdekeit mi képviseljük, ma már szinte érdektelen a tőzsdén jegyzett papírok világában. Aki még a haldokló tőzsdén operál, tulnyomó részben a Tébe, vagy a Gyosz érdekköréhez tartozik. Azt azonban, amit a szombati pénzügyi mutatott, mégis szóvá kell tennünk. A szombati bankhiteleket már kifejezetten azzal a feltétellel köthették,

hogy a bankkamatláb emelése esetén a kamatmérték automatikusan emelkedik.

Ezt az eljárást két szempontból kell a legelősebben megrönuink.

A Nemzeti Bank megalapítása óta láttunk már kamatlábemelést és csökkentést is. De senki sem látott bank által kötött hitelszerződést, amely az esetleges kamatlábcsökkenést kifejezetten érvényesítette volna. Miért nem? Kitűnő bankjaink nem tartják méltányosnak,

hogy a hitelt igénylő is élvezze a pénzügyi időközben mutatkozó enyhülést? Csak a súlyosdóbat?

A másik szempont talán még kínosabb. Mindenki tudja, hogy a tőzsde és a pénzügy már hetekkel ezelőtt leszámította az angol bank kamatlábemelését. A hitelviszonyok már a nyáron elviselhetetlenekké váltak. Nem volna-e természetes, hogy a bankok még akkor sem emelnék a kamatlábat, ha a Nemzeti Bank külső körülmények miatt kényszeríteln erre? Meddig fogják élnék tárn a ragyogó eredményü mérlegeket, ahelyett, hogy gazdaságuk egyetlen forrását, a magyar gazdasági életet igyekezzenek talpraállítani?

Megakadt az osztrák-magyar gazdasági tárgyalás. Jelentettük már, hogy a földmívelésügyi miniszter által jelzett osztrák-magyar gazdasági tárgyalás megtorpant. Ennek oka a következő: Az osztrák mezőgazdák vezetőit az egyik magyar mezőgazdasági érdekképviselet elnöke meghívta szeptember 25-ikére Budapestre. Amde a tárgyalást megkezdő két magyar úrról és munkatársaikról megfeledkeztek. Az osztrák gazdák telefonon érdeklődtek a két kifejejtett magyar gazdánál, hogy tudnak-e a meghívásról. — Tudunk róla, de részünk nincs benne — választották becsületesen. Erre néhány perc múlva a rendező érdekképviseletnél csegett a telefon s az osztrák urak bejelentették, hogy nem jönnek Budapestre. — Tisztelettel kérdezzük, megbírja-e a kétségbeesett, a pusztulás szélén álló magyar falu ezt a gyenge taktikázást? Vajjon a földmívelésügyi miniszter, aki a mai kormányban szokatlan gyorsasággal és lelkesedéssel tette magáévá ennek a tárgyalásnak gondolatát,

miért nem tartja kezében az ügyet? Vállalja-e a felelősséget azért, hogy az érdekképviseletek vezetői elmanővrozták azt a lehetőséget, hogy a magyar falu lélegzetet kapjon. Az osztrák gazdák hajlandók együtt működni a magyar gazdakkal, de egy-két fényesnevű közéleti kiválóság utólagos bekapcsolódását nem tartják kielégítőnek.

Támadás-sorozat indul az Ibusz ellen. A vasuti rádió kötelezővé tétele, ugy látszik, még mindig a levegőben lóg. Az a hír, hogy a kereskedelmi miniszter felülvizsgáltatja a MÁV és az Ibusz szerződését, nem vette el a támadók kedvét, sőt legújabbban már más oldalról is érdeklődnek a vezetőség eddigi működése iránt. Legközelebb az Ibusz múlt évi mérlegét akarják elővenni. A kimutatott nyereséget rendkívül kevesnek találják azzal a horribilis számmal szemben, amelyet a személyi kiadások tétele mutat. Állítólag az októberben meginduló parlamenti élet egyik első interpellációs napján hangzik el a bírálat.

Ujpest került a bajnokság élére

Ujpest—III. kerület 3:2 (2:1)

Mai győzelmével megelőzte a Budai Harihárom csapatát Ujpest. Tartalékosan is biztosan szerezte meg a két pontot. *Acht* helyett *Juhással* a kapuban jön ki a lila-fehér együttes.

Ujpest könnyelműen kezdi az első felidőt és a negyedik percben *Könyor* megszerzi Óbudának a vezetést. A gól felrázza Ujpestet és erős offenzívával felel. Főlényét több korner is jelzi, de csak az első felidő harmincegyedik percében tud kiegyenlíteni, mikor Török szabadrugását a tisztán álló Spitz befejelet (1:1). A negyvenegyedik percben *Fogoly* III. szabadrugásából *Avar* megszerzi csapatának a vezetést.

Szünet után nagy ujpesti főlény következik. *P. Szabó* egy tízszoros gólt érkeztet. A huszonötödik percben *Avar* Ujpest harmadik gólját lövi. Befejezés előtt egy perccel *Langyel* husz méteres szabadrugásával szépít az eredményben. További Ujpest főlényvel ér véget a mérkőzés.

A Harihárom elvesztette veretlenségét

Nemzeti—Budai Harihárom 1:0 (1:0)

Az őszi szezon legnagyobb meglepetése volt a minden évben seregghajtó budaiak pompás szereplése. Az első három bajnoki mérkőzésükön nemcsak egyetlenegy pontot nem adtak le, de egyetlenegy gólt sem kaptak s 12:0 szennzácios gólaránnyal álltak a bajnoki tábella élén. A Harihárom első veresége a Nemzeti ellen következett be. Alig lehetett ráismerni a jóképességű együttesre. Különösen az első felidőben mutatkozott tehetetlennek.

Orth a második felidő elején megsérült, egyideig statsztált, majd végleg kiállott. A tíz emberrel játszó budaiak ekkor lényegesen többet tudtak ellenfelüknél, de a szerenese elpartolt tőlük.

A 24. percben a budai csapat majdnem gólt ér el: *Lyka* élé *Galina* kifut, a lövés üres kapura

száll, de a kapuba beugró *Szendró* kifejezi a már biztos gólt. A 28. p.-ben esik a mérkőzés egyetlen gólja: *Rémay* III. lefut s mintegy 6 méterről hálóbá plasztorozza: 1:0.

A 40. p.-ben *Ember* lövése *Galina* kezéből kiperdül s a gólvonalra esik. A budaiak s a közönség jórésze gólt reklamál, azonban *Boronkay* bíró továbbot írt. A 43. p.-ben *Rémay* III. a 16-osról szabadrugást lö, mely kapufáról pattan vissza.

Szünet után a Harihárom élénk támad. A 7. p.-ben *Rémay* II. lábrándulás miatt 5 percet kiáll. A játék ellaposodik. A 13. p.-ben *Orth* lába megrándul s a jobbszélre megy, de a 18. p.-ben végleg kiáll. A Budai Harihárom a többet támadó s főként lefutásokkal kísérletezik, de három korneren kívül nem tud pozitív eredményt elérni.

Kispest—Bástya eldöntetlenül mérkőzött

A mérkőzés az erőviszonyoknak megfelelően döntetlenül végződött, miután egyik csapat sem produkált különösebbet. A játék Bástya-támadásokkal kezdődik. Kispest az első negyedében tíz emberrel játszik és *Hozgonyi* csak azután áll be. A harmadik percben egyik Bástyatámadásnál egy veszélyes lövés kapufáról pattan vissza. A hátralevő idő nagyrésztében unalmas mezőnyjáték alakul, amelyben egyik csapat sem kerül határozott főlénybe. A harminhatodik percben a Bástya-esatárok megközelítik a kispoti kaput, azonban egy

kapufalövésen kívül egyebet nem tudnak elérni.

Szünet után ismét Bástya támad. A tízedik percben heves Bástya-támadást *Dénes* az utolsó percben akaszt meg, majd a Kispest veszi át a támadást, azonban a *csatárok lövései sorba kapu mellé kerülnek.* A harminhetedik percben nagy kavarodás a Bástya kapuja előtt, *Magyar* és *Koröngi* tetleg *inul-tálják egymást* és a bíró mindkettőjüket kiállítja. A játék vége felé teljesen ellaposodik. Eredmény: 0:0 (0:0).

Október végén lesz az első pálya-autóverseny Budapesten

Az autó- és motorversenyek társadalmi eseményé váltak ki magukat. Azok a versenyek azonban, amelyek eddig Budapesten tartáltak a nézők elé, nélkülöztek azokat a pompás gép-gép melletti izgalmakban bővelkedő remek párharcokat, amelyeket pályán tartandó versenyek tudnak nyújtani, mert a főváros területén ilyen hatalmas műtérre alkalmas hely eddig nem volt.

Ezen a hiánynon segít a *Terézvárosi Torna Club*, mely nagy anyagi áldozatok árán Budapesten is meg akarja honosítani az autós pályaversenyeket és ezért, külföldi mintára, az *Ügetőpályán* kiskocsik számára pályautóversenyt rendez. Igazi, osztatlan örömet keltezt ez az elhatározás a „gépember-ek” táborában és az október 20-ra kiírt küzdelmekre az első komoly tréning már a mai napon megkezdődött.

A régi favoritok mellett egészen új és ismeretlen nagyságok próbálkoztak ma a pályával megismerkedni s hatalmas tempóban száguldozták köreiket, míg a korláton kívül megjelent pesti drukerek máris tippelték a számbajöhethető győzteseket.

„A sportok városa” tehát — ahogy Rothermere lord napilapja nevezte a dunaparti metropolist — új attrakcióra készül, ami emlékjük, rég várt nemzetközi sikereiknek is alapja lesz.

Uj helyből távolugró rekord az FTC ifjúsági versenyén

A részletes eredmények a következők: 800 m. junior síkfutás: 1. Finbuli MTK 2:12.2 mp, 2. Jánoska Vasas 2:12.3 mp, 3. Nadas FTC. — 200 m. gátfutás II. o.: 1. Kovácsy FTC 27.8 mp, 2. Kostyál MAC 28.2 mp, 3. Petrik MAC 30 p. — 400 m. junior síkfutás: 1. Biró MTK 55.6 mp, 2. Szabó BBTE 57.4 mp, 3. Kaloviec FTC 58.9 mp. — 100 m. junior síkfutás: 1. Maros BBTE 11.5 mp, 2. Kiss FTC 11.7 mp, 3. Breyer FTC 11.7 mp. — 300 m. junior síkfutás: 1. Kadók BSE 39.6 mp, 2. Morva ESC 39.7 mp, 3. Molnár Törekvés 39.8 mp. — Olimpiai staféta junior: 1. FTC 3:54.2 mp, 2. MTK 3:54.4 mp, 3. BBTE 4:08.5 mp. — Helyből távolugrás junior: 1. Kiss FTC 302 cm., 2. Zsuffa MAC 302 cm. Mindkettő országos ifjúsági rekord. 3. Szabolcs MAC 287 cm. — Gerelydobás II. o.: 1. Zsuffka MAC 44 m. 05 cm., 2. Balatoni MAC 40 m. 50 cm., 3. Nyári FTC 40 m. 12 cm. — Súlydobás junior: 1. Horváth MOVE — BSE 11 m. 83 cm., 2. Miklós Törekvés 10 m. 76 cm., 3. Mélykúthy MTK 10 m. 58 cm. — Helyből magasugrás junior: 1. Kostyál MAC 130 cm., 2. Petrik MAC 130 cm., 3. Pálinskás FTC 130 cm. — Hármasdobás junior: 1. Magyar MTK 12 m. 62 cm., 2. Somló FTC 12 m. 61 cm., 3. Petrik MAC 12 m. 56 cm. — Távolugrás II. o.: 1. Somló FTC 618 cm., 2. Kiss FTC 613 cm., 3. Semmel FTC 591 cm.

Új országos rekord a Csillag K. K. versenyén

(A Reggeli Ujság tudósítójától.) Gazdag eseményű kerékpárszezonunk mellett bezárásul szép versenyt rendezett a jubiláló Csillag Kerékpár Kőr. Budapest motorvezetői és párosbajnokságának kiírása és a favoritoknak egészen az utolsó pillanatokig való vállalkozásai kiválóan érdekessé tették a versenyt. A napsugaras délután sok nézől vonzott ki a Millenáris-pályára, ahol a bajnokságban indulókat egész sereg drukker biztatta és hajszolta a győzelemig — vagy helyezéseiig.

Budapest párosbajnoksága 50 km-en: Győztes a Mazák—Sücs pár (MTK)

1:17.50 mp. 2. Lovass—Pelvásy pár (MTK). 3. Bodnár—Zakariás pár (BSE). 4. Nemes—Mueskovics pár (Postás, illelve Diadal).

Budapest motorvezetői bajnokságát két futamban bonyolították le, 2-szer 25 kilométeren. Az első futamban Garay (Postás) győzött 4 kör előnnyel Szekeres előtt. A második futamban Szekeres (Postás) 6 körrel győzött Garay ellen és 19 p. 30 mp.-es idővel új országos rekordot állított fel. Végéreményben: Budapest motorvezetői bajnokja Szekeres (Postás), 2. Garay (Postás), 3. Tóth Gyula (Edison).

Értékes eredményekkel zárult a vasutas leventék bajnoki viadala

(A Reggeli Ujság tudósítójától.) A főváros vasárnapjába igazi ünnepi hangulatot hoztak a daliás vasutas leventék, akik kitűnő fegyelmességükkel és pompásan fejlődő teljesítményekkel egy csapással meghódították Budapest sportpuliikumát.

Bár a bajnoki viadalt jó hírek előzték meg, mégis meglepetésként hatott az a nagyszerű lendület, ahogyan ez a félezer ifjú minden versenyszámban magyaros szívet és lével küzdött. A lelkes hangulatu és értékes eredményekkel lezárt sportünnepség nemcsak a versenyek kiváló tehetőségét és szorgalmát dicséri, de elsősorban azt a fáradságtalan kitartást és nevelő munkát is, amelyet a sportoktatók éveken keresztül olyan derekasan végeztek.

A bajnoki viadal részletes eredményei a következők:

1500 m.-es síkfutás (csapatverseny): 1. Miskolc 38 pont, 2. Északi Főműhely 51 pont, 3. Szombathely 100 pont, 4. Istvántelek, 5. Szolnok, 6. Dunakeszi, 7. Debrecen. Egyénileg: 1. Fodor (Miskolc) 4:23 p, 2. Erdős (Északi Főm.) 4:30 p, 3. Huhl (Miskolc) 4:31.9 p. 4x100 m.-es staféta futás: 1. Északi Főműhely 47.2 mp, 2. Debrecen 48 mp, 3. Istvántelek 48.6 mp, 4. Szolnok, 5. Szombathely, 6. Miskolc, 7. Dunakeszi, 4x400 m.-es staféta futás: 1. Északi Főműhely 3:49.8 p.

2. Dunakeszi 3:56 p, 3. Miskolc 3:58.7 p, 4. Debrecen, 5. Szombathely, 6. Istvántelek, 7. Szolnok. Távolugrás (csapatverseny): 1. Északi Főműhely 553 cm. átlagall, 2. Istvántelek 521 cm, 3. és 4. Szolnok és Szombathely (513 cm), 5. Miskolc, 6. Debrecen, 7. Dunakeszi. Egyénileg: 1. Reqnir I. (Északi Főm.) 607 cm, 2. Varga I. (Északi) 575 cm, 3. Horváth 551 cm. Magasugrás (csapatverseny): 1. Északi Főműhely (148 cm. átlag), 2. Debrecen (148 cm), 3. Istvántelek (146), 4. Szolnok, 5. Szombathely, 6. Miskolc, 7. Dunakeszi. Egyénileg: 1. Vámos I. (Debrecen) 165 cm, 2. Varga I. (Északi) 158 cm, 3. Régnor I. (Északi) 155 cm. Súlydobás (csapatverseny): 1. Miskolc (10 m. 18 cm. átlag), 2. Szombathely (894 cm.), 3. Északi Főműhely (889 cm.), 4. Szolnok, 5. Istvántelek, 6. Dunakeszi, 7. Debrecen. Egyénileg: 1. Pantolics János 11 m. 60 cm., 2. Dávis I. (Miskolc) 11 m. 05 cm, 3. Helm I. (Északi) 10.91 cm.

Végéreményben: 1. Az Északi Főműhely 38.5 ponttal, 2. Miskolc 26 ponttal, 3. Testvériség 25 ponttal, 4. Szombathely 24.5 ponttal, 5. Debrecen 24.5 ponttal, 6. Szolnok 20.5 ponttal, 7. Dunakeszi 13 ponttal.

Válogatott női csapatunk jól küzdött a bécsi fronton

Bécs, szept. 29. (A Reggeli Ujság tudósítójának távirata.) A császárváros mozgalmassportéletébe különös színt hozott az a bátor magyar leánycsapat, amely a részére előre is eredménytelennél jellemezte viadalra jó kedvvel és telve reményekkel lépett Bécs város közönsége elé. Kétszeresen érdeklődve figyeltük a kis, lelkes csapat bécsi bemutatkozását, mert elvégre ők is Magyarországot színeik képviselik idegen területen.

Nos, a magyar akaratnak, szívnek és kitartásnak megvan a gyümölose. Míg kézilabdásaink az első osztrák-magyar mérkőzésen 11:1 arányban voltak könnyűtelnek megelégedni, most 0:5 (0:1) eredményünkkel határozott javulásról tettek tanuságot. Nem világraszóló esemény ez, de haladás, amire érdemes fellépni.

A KMAC X. hegyi versenyének részletes eredményei

A Királyi Magyar Automobil Club X. svábhgyei versenyről lapunk első oldalán számolunk be. A részletes eredményeket alábbiakban adjuk:

Eredmények: szőlő motorkerékpárok 175 cm.: Lukavetz Ferenc, Francia Barnet 4:26.9 mp. — 250 cm.: 1. Delly Lajos 3:56.6 mp. — 350 cm.: 1. Sabrak Oszkár, Velolette 3:48.5 mp. — 500 cm.: 1. Balázs László, Sunbeam 3:27.6 mp. (a nap legjobb motorkerékpár ideje, tavalyi rekord 3:26.6 mp. — 1000 cm.: 1. Karl Gall (német) Standard 3:27.7 mp. — Mellékoosis motorkerékpárok: 350 cm.: 1. Winkler József, Méray 5:13.9 mp. — 600 cm.: 1. Lang Herrmann (német) Standard 3:46.5 mp. — Túra-automobilok: 750 cm. 1. Böckh László, Austin 5:7.8 mp. — 1100 cm.: 1. Bolyanovszky, Tátra 5:56.2 mp. — 1500 cm.: 1. Berkovits László, Steyr 5:44.8 mp. — 2000 cm.: 1. Lyka István, Bugatti 4:21.3 mp. — 3000 cm.: 1. Petrovits Vidor, Bugatti 4:11.9 mp. — 4000 cm.: 1. Politzer Pál. — 8000 cm.: 1. Báró, Herzog András, Packard 4:56.3 mp.

Sportautomobilok: 1500 cm.: 1. Bernhard Ackerl (Ausztria), 2000 cm.: 1. J. Wermirovszky (Cseh) Tátra 3:42.8 mp. 3000 cm.: 1. Hetees Sándor, Bugatti 3:43.0 mp. 5000 cm.: 1. Wolfner László Steyr 3:28.7 mp. 8000 cm.: 1. Aco Zinneberg gróf, Mercedes Benz 3:29.3; 2. br. Wolfner András Steyr 3:39.8 mp. Versenyautomobil 1100 cm.: 1. Alfred Berger, B. N. C. 5:8.6 mp. 1500 cm.: 1. Szénágy Alán, Bugatti 3:19.7 mp. (a nap második legjobb ideje), 2. Gróf Vay László, Bugatti 3:51.0 mp. 3000 cm.: 1. Hetees Sándor Bugatti 3:34.1 mp. 5000 cm. Hanz von Stueck (osztrák) Austro Daimler 3:11.6 mp. (a nap legjobb ideje), 8000 cm.: 1. Emil Frankl (osztrák), Steyr 3:51.7 mp. 2. Kállay L., Opel 5:15.9 mp.

REGGELI UJSÁG
Megjelenik minden hétfőn
Fetelő szerkesztő: **Kádár Lehel.**
Fetelő kiadó: **Dr. Sényi Pál,** igazgató.
Általános Nyomda, Könyv- és Lapidó R.-T. Budapest, VI., Nagymező uca 3.
A nyomdért felel: Dr. Uj István.